Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
...АДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

...1 оной ... гарана | № 168 (16391) | 1983 оной июлиин 22, пятница | Сэн 3 мүнгэн.

Бидэ социализмын бүхы оронуудтай хани барисаатай байхын тула оролдоnобди. Манай эгээл дүтын ханинар болон союзнигууд — социалис хани нэгэдэлтэ оронууд тухай хэлэхэ болоо haa, бидэ харилсаа холбоогоо гансал үргэдхэхэ бэшэ, харин тэрэнэй шанарые, аша үрые дээшэлүүлхэ гэhэн нэгэн ниитэ hаналтай гээшэбди.

Ю. В. АНДРОПОВ.

...ЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЭ—БУЛТАНАЙ ХЭРЭГ

...й ОБКОМДО, БУРЯАДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

...прияти, организаци ба эмхи зургаануудай ...стивүүдые, ажал хэжэ шадаха хүн зониие ...л бэлэдхэлгэдэ үргэнөөр хабаадуулха талаар ...нэй ба Хурамхаанай районуудай Хужарай, ...мхаанай сомоной Соведүүдэй үүсхэл тухай

...4 онуудай малай үбэл... ниитын адууhа мал... ...эмэрилэгшэдэй хубиин ...н бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ ... организаци болон эмхи ... коллективүүдые, тэрэ... ...эжэ шадаха хүн зониие ...лаар Түнхэнэй ба Ху... ...айонуудай Хужарай, Ху... ...омоной Соведүүдэй үүс...лаа.

...эдхэлгые саг болзор... шанартайгаар үнгэргэхэ ...прияти, эмхи зургаануд ...инуудай, мүн арадай де... Соведүүдэй мэдэлэй газар дээрэ байhан хүн зоной дунда нүлөө ехэтэй социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ, ниитын адууhа малда, тэрэшэлэн предприяти, организаци, эмхи зургаануудай хамhабарии ажахынуудай болон районуудай колхозуудай колхознигуудай, совхозуудай, организацинуудай, эмхи зургаануудай хүдэлмэришэдэй ба алба хаагшадай хубиин малда үбhэ тэжээл саг соонь hайн шанартайгаар бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ хүн зониие олоор элсүүлэн хабаадуулхаар партиин Гусиноозёрскын, Хойто-Байгалай горкомууд, КПСС-эй райкомууд, арадай депутадуудай городской, районно, поселково, сомоной, сельскэ Соведүүдэй гүйсэдкомууд, партийна, профсоюзай, комсомолой организацинууд, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд уялгалагдаа. Бүхы сабшалангай углуу тохойн, ойн соорхойн, поли болон харгын захаархи абтангүй орхигдошодог ногооe энэ жэлэй эрхэ байдалда үлөөнгүй сабшажа абаха болоно.

Тэжээл бэлэдхэлтын хүдэлмэриие эмхитэйгээр үнгэргэлгэдэ хүн зониие олоор элсүүлхэ зорилготойгоор арадай депутадуудай Соведүүдэй гаргаhан үүсхэлнүүдые үргэнөөр дэмжэхэ хэрэгые ходо харуулжа байхыень Телевидени болон радио-дамжуулгын комитедые, республиканска ба районуудай газетэнүүдэй редакцинуудые уялгалба.

...НХЭНЭЙ РАЙОНОЙ АРАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ ...РАЙ СОМОНОЙ СОВЕДЭЙ АЖАЛШАДАЙ ...ОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

...продукци үй... гүрэндэ ху... түсэбүүдые ...дүүргэхэ хэ... ...алда элбэг ...шанартай тэ... ...тон ехэ удха ...Түнхэнэй рай... ...депутадуудай ...й Соведэй ...о.

...тай майн, ...он), июниин ...нуудэй шиид... ...бэелүүлхын ...ажалшад мя... ...үндэгэ үйлэд... ...лүүлхэ та... ...олго гаргаха ... продукци үй... ...ашадань дэ... ...өө үндэр ха... ...эдэрэн, сомо... ...жалшад үбhэ ...никэ, морин ...гар хажуурай ... саг дары... ...үдөөгэй бүхы ...ээл бэлэдхэл... ...а гэжэ шии... ...дхэхэ талаар ...социалис мү... ... Түнхэнэй ...ожоруулагда... ... морин ко... ...р хажуурша... ... силос дараха ... hурагшадай ...игада. пенси... ...рэй эзэн эхэ... ... звено эм... ...гооной вита... ...үйлэдбэрилдэг ...й хоер халаа... ...най хүдэлмэри хангагдаха байна.

Бригаданууд, звенонууд, фермэнүүдэй хоорондохи социалис мүрысөөнэй гуримууд баталагдаа. Түнхэнэй совхозой дирекци тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадаhан хүдэлмэрилэгшэдые урмашуулха зорилготойгоор бэлэдхэhэн үбhэнэйнь 7 процентые өөhэдтэнь үгэхэ юм. Үшөө тиихэдэ даабариhaa гадуур бэлэдхэгдэhэн үбhэнэй 20 хүрэтэр процентнь түлбэригүйгөөр хүдэлмэришэдтэ үгтэхэ байна.

1983—84 онуудай малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын, 1983-дахи, ойн баярай жэлдэ мяха, hү, нооhо, үндэгэ, гүрэнэй түсэбүүд ба социалис уялгануудые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын тулада 24,5 мянган центнер үбhэ хуряажа, 700 тонно сенаж дарагдаха, ногооной 1400 центнер витаминтай гурил үйлэдбэрилэгдэхэ, залуу малда 500 центнер набшаhата тэжээл бэлэдхэгдэхэ. 6 мянган центнер хартаабха, куузику болон бусад корнеплодууд хуряагдаха. 13 мянган центнерhээ бага бэшэ таряанай зүйлнүүд нөөсэлэгдэхэ.

Үбhэ тэжээл гээлтэгүйгөөр хуряажа абахын, шанарыень hайжаруулхын түлөө тэмсэхэбди. Организацинууд болон эмхи зургаануудай коллективүүдэй хүсөөр 1155 центнер үбhэ, тэрэ тоодо дотоодын хэрэгүүдэй таhагай хүдэлмэрилэгшэд 250, коопзверопромхозой — 200, хүн зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангадаг үйлэдбэриин управлениин — 200, захиргаанай зургаанудай — 90, гэр байрын-коммунальна ажахын управлениин — 70, интернат-hургуулиин 40, финансын органуудай — 75 Горхоной дунда hургуулиин хүдэлмэрилэгшэд 80 центнер үбhэ, 310 центнер набшаhата тэжээл бэлэдхэхэ уялга абанхай.

Үбhэ хуряалгын нөөсэ арьбадхахын тула хээрэ ургаhан ногоо, халаахайшье haaнь хэрэглэхэбди.

Организацинууд, эмхи зургаанудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, тэрэшэлэн хубиин автомашинанууд ба мотоциклнуудтай хүнүүл 200 центнер ногоо сабшажа, АВМ-үүдтэ тушааха юм.

Үбhэ сабшалга ба хуряалгын хоорондо забhарай ехээр гараха болоо haaнь. предприятинууд ба организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд ба алба хаагшад, пенсионернүүд, гэрэй эзэн эхэнэрнүүд субботын болон воскресениин үдэрнүүдтэ үбhэ хуряалгада олоороо гараха байна.

Үбhэшэдэй дунда социалис мүрысөө эмхидхэхэ сомоной Соведэй гүйсэдкомой штаб байгуулагдаба. Абаhан социалис уялгануудай дүүргэлтын дүнгүүд табан үдэр болоод лэ харагдажа байха. Үбhэ хуряалгын звенонуудта арадай хиналтын бүлэгүүд ба депутадуудай постнууд байгуулагдажа, бэлэдхэгдэhэн үбhэнэй шанарые шалгаха юм.

Сомоной Соведэй гүйсэдком үбhэ хуряалгада хабаадагшадые худалдаа наймаанай, ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгын, соёлой болон медицинын талаар хангаха асуудалнуудта саг үргэлжын анхарал хандуулжа байха.

Бидэнэр бүхы колхознигуудые, совхозуудай, хүдэлмэришэдые, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые, хүдөөгэй ажалшадые, промышленна предприятинуудай, транспортын, барилгануудай, эмхи зургаануд болон организацинуудай коллективүүдые, hурагшадые, студентнүүдые, пенсионернүүдые, гэрэй эзэн эхэнэрнүүдые үбhэ хуряалгада эдэбхитэйгээр хабаадахыень уряалнабди. Юуб гэхэдэ, эдеэ хоол элбэгжүүлхэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ хэрэгтэ үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ гээшэ гол арга нүхэсэл болохо гэжэ тоолонобди.

(Уялганууд арадай депутадуудай Хужарай сомоной Соведэй сесси дээрэ зүбшөөгдөөд, баталан абта ба).

...АМХААНАЙ РАЙОНОЙ АРАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ ...УРАМХААНАЙ СОМОНОЙ СОВЕДЭЙ АЖАЛШАДАЙ ...ОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

...утадуудай Ху... ...моной Соведэй ...СС-эй ЦК-гай ...3 он) Плену... ...ринүүдые сэдь... ...ар hайшаан ...СС-эй ЦК-гай ... он) Пленумэй ...н Эдеэ хоолой ... бэелүүлхэ та... ...анай совхозой ...н зорилгонуу... ...йлгожо байhан ... ба шэмэтэ тэ... ...хэдэнь бодото ... үзүүлхэ гэжэ ... өөрынгөө арга ...ые тооложо ... центнер үбhэ, ...р нарhанай мүшэр, 1230 центнер набшаhата тэжээл совхоздо бэлэдхэжэ үгэхэ уялга абабабди.

Үбhэ хуряалгын үедэ олоной хабаадалгатай субботник болон воскреснигууд үнгэргэгдэхэ. Ажал хэжэ шадаха бүхы хүн, пенсионернүүд, гэрэй эзэн эхэнэрнүүд, hурагшад, мүн гол ажалhаа сүлөө байhан хүдэлмэришэд ба алба хаагшад тэжээл бэлэдхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадаха юм.

Арадай депутадуудай сомоной Соведэй гүйсэдком үбhэ хуряалгада хабаадаhанайнь түлөө хубиин малнуунуудые үбhэ тэжээлээр хангахын тула бүхы хэмжээнүүдые абаха байна.

Хурамхаанай совхоз 42,1 мянган центнер үбhэ тэжээл, 12 мянган центнер сенаж, 44 мянган центнер силос, ногооной 5 мянган центнер витаминтай гурил бэлэдхэхэ.

Үбhэ хуряалгын үедэ арадай депутадуудай сомоной Соведэй гүйсэдкомой талаhaa үбhэ хуряалга дээрэ ажаллагшадые соёлой, медицинын, худалдаа наймаанай талаар хангалгые эмхидхэхэ, депутадуудай «Ургуулhанаа бултыень саг дарыдань hайн шанартайгаар хуряажа абая!» гэhэн уряа доро тэжээл бэлэдхэлгэдэ бултадаа хабаадаха тушаа хүн зоной дунда эмхидхэлэй ба ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулха юм.

Бидэнэр бүдүүн ба шэмэтэ тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадахые республикын бүхы ажалшадта, пенсионернүүдтэ, гэрэй эзэн эхэнэрнүүдтэ, hурагшадта хандажа, 1983—84 онуудай малай үбэлжэлгын үедэ ниитын малые үбhэ тэжээлээр хангая, тиигэжэ республикын мал ажалые саашадань хүгжөөхэ эрхэ байдал олгоё гэжэ уряалнабди.

(Тус уялганууд Хурамхаан hуурина ажаhуугшадай суглаан дээрэ баталан абтаба).

ШЭНЭ ҺОНИН
ТАСС

КРЕМЛЬ СОО ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД БОЛОБО

Июлиин 20-до совет хүтэлбэрилэгшэд Венгриин Арадай Республикын партийно-правительственна делегацитай уулзаба.

Совет талаhaa — КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. В. Андропов, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо Г. А. Алиев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. С. Горбачев, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. В. Русаков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Н. В. Талызин, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-hээ ВНР-тэ байдаг элшэн сайд В. Н. Базовский;

Венгер талаhaa — ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Я. Кадар, ВСРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ВНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Д. Лазар, ВСРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ВСРП-гэй ЦК-гай секретарь Ф. Хаваши, ВСРП-гэй ЦК-гай секретарь М. Сюреш, ВСРП-гэй ЦК-гай гэшүүн, ВНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо И. Марьяи, ВСРП-гэй ЦК-гай гэшүүн, ВНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр П. Варкони, ВСРП-гэй ЦК-гай гэшүүн, ВНР-hээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Ш. Райнаи уулзалтада хабаадаба.

Хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүдые согсолходоо, үгэеэ ойлголсолгын ба этигэл найдалай оршон байдалда үнгэрhэн коммунис болон социалис байгуулалтын, хоёр талын харилсаа холбооной ба уласхоорондын байдалай хэдэн олон асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгые нүхэд Ю. В. Андропов, Я. Кадар болон уулзалгада хабаадаhан бусад нүхэд үндэрөөр сэгнээ.

Экономикые хүгжэлтын эршэмтэй замда оруулха, социалис общественн политическэ байгуулалтые нарижуулан hайжаруулха талаар суртал бодолой-хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ ба гадаадын политическэ ажал ябуулгада КПСС-эй ба ВСРП-гэй үмэнэ байhан зорилгонуудые шиидхэхэ дүй дүршэлөө халан абалсалгань али алиндань ашатай туhатай байгаа.

Хоёр ороной арадуудай эрилтэнүүдэй ёhoор совет-венгер харилсаанууд амжалтатайгаар, эршэмтэйгээр хүгжөөгдэнэ гээд нэгэн hаналтайгаар тэмдэглэгдээ. Общественн ажабайдалай бүхы hалбаринуудаар харилсаата ябуулгаяа саашадаашье шууд сэхээр гүнзэгырүүлхээр, энэ талаар бии байгаа арга боломжонуудые эдэбхитэйгээр, хүсэдөөр хэрэглэхээр эрид шиидэнхэй байhан тухайгаа СССР-эй ба ВНР-эй партийна болон гүрэнэй ажал ябуулагшад мэдүүлээ.

Хөөрэлдөөнүүдэй үедэ партийна болон гүрэнэй зургаануудай ниитын эмхинүүдэй, ажалша коллективүүдэй хоорондохи харилсаа холбооe ба дүй дүршэлөө халан абалсалгые хүгжөөхэ, үзэл сурталай талаар харилсаата ябуулгые шангадхаха, экономикын, ба эрдэм, техникын талаар харилсаа холбооe нарижуулан hайжаруулха ба үргэдхэхэ талаар шэнэ хэлсээнүүд хөөрэлдөөнүүдэй үедэ түйлагдаба гээд ханалтатайгаар тэмдэглэгдээ.

Энэ уулзалга аха дүү социалис оронуудай хани барисаае бэхижүүлхэ замда үшөө нэгэ алхам болохо, мүнөөнэй уласхоорондын байдалда онсо удхатай болоhoн тэдэнэй нэгэдэлые бэхижүүлгэдэ туhа нэмэри болохо бээз гэжэ этигэжэ байhанаа мэдүүлээ.

Уласхоорондын шахардуу байдалые hуларуулха, сэрэгэй аюулые зайсуулан сараха талаар социалис гүрэнүүдэй холбооной найруулан дэбжүүлhэн программые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула хүсэлэл оролдолгонуудаа саашадаашье элсүүлхэ хэрэгтэй гэжэ хоёр тала нэгэн hаналтай байгаа. Энэ программа хадаа политическэ ба сэрэгэй талаар муудалдаха гэhэн империалис хараа бодолдо бодото харюу үгэжэ шадаха ори ганса арга болоно.

Өөhэдынгөө бэеэ даанхай ба өөрын эрхэтэ байдалай түлөө тэмсэдэг арадуудай тэмсэлтэй нэгэн hаналтай, уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй нягта нэгэдэлые бэхижүүлхын түлөө саашадаашье залан шууд тэмсэхээр бэлэн байhан тухайгаа хөөрэлдөөндэ хабаадагшад баталхаа.

Үнэн зүрхэнэй, талархалай, нүхэд ёhоной хани харилсаанай оршон байдалда үнгэрhэн уулзалгын үедэ зүбшэн хэлсэгдэhэн бүхы асуудалнуудаар нэгэн hаналтай байhаниинь дахин харагдаа.

Совет-венгер хамтын коммюнике зүбшэгдөө. Тэрэ хэблэлдэ толилогдохо юм.

(ТАСС).

ҮНДЭР ДЭЭДЫН ШАГНАЛ БАРЮУЛАГДАБА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. В. Андропов июлиин 20-до Кремль соо ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Я. Кадарта Ленинэй орден барюулба.

Шагнал барюулха үедэ нүхэд Г. А. Алиев, М. С. Горбачев, А. А. Громыко, Г. В. Романов, Д. Ф. Устинов, В. И. Воротников, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, К. В. Русаков, Н. И. Рыжков, бусад түсхай тушаалтад байгаа. ВНР-эй талаhaa партийно - правительственна делегациин гэшүүд байлсаа.

Шагнал барюулга дээрэ нүхэр Ю. В. Андропов үгэ хэлээ.

Нүхэр Ю. В. АНДРОПОВОЙ хэлэhэн үгэ

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Мүнөөдэр манайда аятай зохид, баяртай үйлэ хэрэг боложо байна — Венгриин Социалис хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь нүхэр Янош Кадарта Ленинэй орден барюулагдана. Венгер-совет арадуудай хоорондохи аха дүүтэй хани барисаа ба бүхы талын харилсаа холбооe хүгжөөлгэдэ элитэ ехэ габьяатай байhанайнгаа түлөө, эб найрамдалай болон социализмын байдалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ хубитаяа оруулhанайнгаа түлөө тэрэ совет үндэр дээдын энэ шагналда хүртэбэ.

Арадай Венгриин партийна ба гүрэнэй мэдээжэ хүтэлбэрилэгшэ, уласхоорондын коммунис болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, патриот ба интернационалист, манай ороной найдамтай, шалгагдамал хани гээд нүхэр Кадарые бидэ бултадаа hайн мэдэнэбди.

Революционно дээдэ зорилгонуудыень ойлгожо абаhан хүдэлмэришэн ангиин үнэн сэхэ хүбүүн хуушан общество hандаргаха ба шэнэ общество байгуулха үедэ нюусаар эдэ дээдэ зорилгонуудай түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэhэн, түүхын эрид эрьелгэнүүдтэ ангиин дайсантай шанга тулалдаануудта марксистско-ленинскэ, интернационалис хараа бодолнуудые шангаар аршалан хамгаалhан байгаа. 25 жэл үлүүтэй саг соо нүхэр Кадар ВСРП-гэй Центральна Комитедые толгойлжо ябана. Эдэ жэлнүүдтэ венгер коммунистнуудай партиин хүтэлбэри доро социалис Венгриин ниитын ажабайдалай бүхы hалбаринуудта — экономикодо эрдэм ухаанда ба соёлдо, арадай hуудал байдалые дээшэлүүлхэ талаар ухаан бодолдо хадуугдамаар амжалтанууд түйлагдаа. Тэрэнэй уласхоорондын нэрэ хүндэ ургаа, бэхижэ.

Совет-венгер харилсаанууд бүхы талаар хүгжөөгдөө, манай арадуудай хани барисаан улам бата болоо. Эдэ бидэниие гүнзэгыгөөр баясуулна. Манай харилсаанууд үнэхөөрөө аха дүү ёhоной шэнжэтэй юм. Тэдэнэй нимэ болоhондонь ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, манай хүндэтэй хани нүхэр Кадарай хубита ехэ юм. Тиин манай партинуудай, Совет ба венгер арадуудай аша туhада, социализмын ба амгалан тайбан байдалай аша туhада манай партинуудай эдэ харилсаанууд, нягта харилсаата ябуулганууд саашадаа хүгжөөгдэхэ бээз гэжэ бидэ этигэнэбди.

Хүндэтэ нүхэр Кадар!

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй даалгабаряар Ленинэй орден барюулжа байхадаа, энэ шагналаар Таниие үнэн зүрхэнhөө амаршалхыемни зүбшөөгыт. Элүүр энхэ ябахыетнай, социалис Венгриин аша туhада, манай партинуудай ба арадуудай хоорондохи хани барисаа ба харилсаа холбооe саашадань бэхижүүлхын түлөө, эб найрамдалай ба коммунизмын түлөө тэмсэлдэ олон удаан жэлнүүдтэ үрэ түгэс ажаллахыетнай хүсэнэб.

* * *

Нүхэр Я. Кадар харюугай үгэ хэлээ.

Нүхэр Я. КАДАРАЙ хэлэhэн үгэ

Хүндэтэ нүхэр Андропов!

Хүндэтэ совет ханинар!

Намда анхарал хандуулhанайтнай түлөө Танда, Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедтэ ба СССР-эй Верховно Соведтэ гүнзэгы талархалаа мэдүүлнэб. Би тон хүндэтэй, үндэр дээдын шагналаар — Ленинэй орденоор тэмдэглэгдэhэндээ ехэ баяртайб. Энэ шагнал хадаа бүхы венгер коммунистнуудай, венгер-совет хани барисаае хүндэлдэг минии ороной бүхы эрхэтэдэй шагнал мүн гэжэ би тоолоноб.

Хүн түрэлтэнэй түүхэдэ шэнэ хуудаhа нээhэн Агууехэ Октябриин социалис революциие 1917 ондо хүтэлбэрилhэн Ленин ба тэрэнэй соратнигууд тухай дурасхаалтай энэ үндэр дээдын шагналые холбохо байнаб. Манай түүхэтэ хани барисаанай үндэhэ hуури табиhан венгер интернационалистнуудай дурасхаалтай энэ холбоотой. Венгер-совет хани барисаан ба харилсаа холбоон, мүн венгер ба совет арадууд нэгэ замаар, социализмын замаар дабшана, газар дэлхэй дээрэ жаргалтай, сүлөөтэ ба амгалан тайбан байдалай түлөө зэргэлээд тэмсэнэ гэhэн мэдэрэл намда, мүнөө үеын венгрнүүдтэ сэгнэшэгүй ехэ хүсэнэй эшэ үндэhэн болодог байна.

Хүндэтэ нүхэр Андропов!

Танай дулаан үгэнүүдэй түлөө баярые хүргэнэб. Эндэ, Москвада, агууехэ Советскэ Союзай алдарта ниислэл хотодо манай үнинэй танил ба дүтын хани, Танhaa энэ хүндэтэ шагнал абаhандаа ехэ баяртайб. Венгер арадай энхэ амгалан байдал тухай hанаагаа табидаг минии ороной бүхы эрхэтэдтэй хамта манай хани барисаае бэхижүүлхын, харилсаа холбооe хүгжөөхын тула саашадаашье боломоор бүхы юумэ хэхэб гээд Танда, манай совет бүхы ханинарта найдуулнаб.

Танда, Тантай сугтаа хүдэлдэг нүхэдтэ элүүр энхые, совет арадай аша туhада, бүгэдэ ниитын социальна хүгжэлтэ дэбжэлтэдэ, эб найрамдал сахин хамгаалха ба бэхижүүлхэ талаар танай ажал ябуулгада амжалта хүсэхыемни зүбшөөгыт.

* * *

Коммунис партиин ба совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд, ВНР-эй партийно-правительственна делегациин гэшүүд Соведүүдэй ороной үндэр дээдын шагнал барюулhантай дашарамдуулан, Янош Кадарые үнэн зүрхэнhөө амаршалан, ВНР-эй хүгжэн hалбархын, КПСС-эй болон ВСРП-гэй, совет ба венгер арадуудай хоорондохи хани барисаа ба элдэб талын харилсаа холбооной аша туhада, марксизм-ленинизмын суртал бодолнуудай оршон мандахын тула саашадаа үрэ түгэсөөр ажаллахыень хүсэhэн байна.

(ТАСС).

ВЕНОГУУДЫЕ ТАБИБА

Агууехэ вождь ба багша Владимир Ильич Ленинэй дурасхаалые хүндэлэн ёhолхын тула СССР-эй арадуудай зунай VIII Спартакиадада хабаадагшад июлиин 20-до нииславэй Улаан талмайда ерэhэн байна. Союзна республиканuудай, Москвагай ба Ленинградай суглуулагдамал командануудай түлөөлэгшэд В. И. Ленинэй Мавзолейдэ венок табяа.

Спартакиадада хабаадагшад Кремлиин ханын дэргэдэхи Танигдаагүй сэрэгшын хүүртэ баhал венок табяа.

СССР-эй спорткомитедэй түрүүлэгшэ М. В. Грамов, ВЛКСМ-эй ЦК-гай секретарь Д. А. Охромий, бүлгэмүүд болон албан зургаанудай, республиканuудай спортивна эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд веногуудые табиха ёhололдо хабаадаа.

(ТАСС).

КПСС-эй ГОРКОМОЙ ПЛЕНУМ

КПСС-эй Северобайкальскын горкомой пленум боложо. «КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдhээ үндэhэлэн, районно партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудал пленумэй үзэмжэдэ табигдаhан байна. Тус асуудалаар КПСС-эй горкомой нэгэдэхи секретарь Н. И. Крючков пленум дээрэ элидхэл хээ. Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ олон хүн хабаадалсаба. Пленум зүбшэн хэлсэhэн асуудалаараа зохихо тогтоол баталан абаа.

Пленум дээрэ эмхидхэлэй асуудалнууд шиидхэгдээ.

Ондоо хүдэлмэридэ орохо болоhонтойнь дашарамдуулан, **Н. И. Крючковые** КПСС-эй горкомой бюрогой гэшүүнэй ба нэгэдэхи секретариин уялгануудhаа пленум сүлөөлбэ.

КПСС-эй горкомой нэгэдэхи секретаряар, бюрогой гэшүүнээр **Л. П. Табалаевые** пленум hунгаhан байна. Нүхэр Табалаев КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Ниитын эрдэмэй академиие дүүргэжэ ерэhэн.

КПСС-эй горкомой пленум **Г. Ш. Дамбаевые** партиин горкомой бюрогой гэшүүнээр hунгаhан байна.

Пленумэй хүдэлмэридэ КПСС-эй обкомой секретарь **Л. В. Потапов** хабаадалсаhан, дэлгэрэнгы үгэ хэлэhэн байна. Мүн пленумэй хүдэлмэридэ республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо **С. В. Ангапов** хабаадалсаа.

КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

ЛЕКТОР НЭРЭДЭЭ ХҮРЭМӨӨР

Ажалшадай ниитын эмхинүүдэй хүдэлмэриие партийна талаар хүтэлбэрилхэ хэрэгые саашадань улам һайжаруулха шухала байһан тухай КПСС-эй XXVI съезд заабарилһан байна. Тэрэ заабариие бэелүүлэн, партиин ЦК-гай июниин (1983 он) Пленум тодорхой зорилго хараалаа. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь нүхэр К. У. Черненкын Пленум дээрэ хэһэн элидхэл соо, мүн абтаһан шиидхэбэринүүд соо лекционно пропагандые үргэнөөр, гүнзэгы удхатайгаар ябуулха асуудалда ехэ анхарал хандуулагдаа. Тэрэ тон зүб. Лекторнууд лэ партиин политикые үргэн олониитэдэ тайлбарилан ойлгуулха, тэрэнэй табиһан зорилгонуудые хүсэндэнь хүргэхэ хэрэгтэ хубитаяа ехээр оруулалсаха уялгатай бшуу.

Энэ ушарта «Знание» бүлгэмэй лекторнууд ехэ хүдэлмэри ябуулдаг, ехэ үүргэ дүүргэдэг хүсэн болоно. Бүхэсоюзна «Знание» бүлгэмэй VIII съезд 1982 оной июль һарада үнгэргэгдөө һэн. Тэрэнэй удаа болоһон пленумүүд дээрэ, бүлгэмэй эхин эмхинүүдэй лекторнуудай хамтын суглаанууд дээрэ партиин заабариие ялажа бэелүүлхэ тухай асуудал үргэнөөр зүбшэгдэһэн, бэелүүлхэ зорилгонууд тодорхойлогдоһон байха юм.

«Знание» бүлгэмэй манай районой эмхиин гэшүүд — лекторнууд лекционно пропагандын шанар һайжаруулха, аша үрыень дээшэлүүлхэ талаар горитой оролдолго гаргажа байдаг гээшэ. Партийна эхин организацинууд тэдэнэй хүдэлмэридэ саг үргэлжын туһаламжа үзүүлнэ, зүбөөр хүтэлбэрилнэ гэжэ тэмдэглэмээр. Тиигээдшье «Знание» бүлгэмэй лекторнууд нүхэд Б. С. Егодуров, Я. Д. Жербаев, Н. Ф. Афанасьев, П. С. Демин, Г. Б. Булгутов, Э. А. Машукова, А. Б. Батоев, А. О. Раднаев, А. Н. Багулов, П. М. Бильдаев, В. Ж. Сыренов, К. С. Батороев, Е. Б. Доржиев, И. Л. Полхонов гэгшэд ниитын хүдэлмэри ябуулха партийна уялгаяа нэрэ зэргэдээ хүргэмөөр дүүргэнэ гэжэ хэлэмээр.

Тобшолон хэлэхэдэ, районой колхоз болон совхозуудта, предприяти ба эмхи зургаануудта мүнөө ойлгууламжын ехэ хүдэлмэри ябуулагдана. Буряадай АССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойн һайндэрэй бэлэдхэлтэй, тэрэниие үнгэргэлгэтэй, КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй сессиин материалнуудые шудалалгатай дашарамдуулан, ойлгууламжын ехэ хүдэлмэри ябуулагдаһан, ябуулагдаһааршье.

Мүнөө район дотор 70 гаран лекторнууд хүдэлжэ байдаг. Тэдэнэр КПСС-эй национальна политикын удха шанар тухай, манай ороной аха дүү арадуудай хани барисаанай бурьялма хүсэн тухай, совет засагай үедэ хаанта Россин гээгдэнги байһан Байгал шадарай нютагуудта болоһон асари ехэ социалис хубилалтанууд тухай хүн зондо хөөрэдэг, ушар удхыень тайлбарилан ойлгуулдаг гээшэ.

«Знание» бүлгэмэй лекторнууд районой партийна организацида ябуулагдажа байгаа ниитэ-политическэ хэмжээ ябуулгануудта тон эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Районой багшанар, врачнууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, худалдаа наймаанай болон соёлой эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд малай үбэлжэлгын, хабарай тарилгын хүдэлмэриин халуун хаһын үедэ фермэ болон поли дээрэ хүдэлжэ байһан зониие комплексноор хангаха хэрэгтэ угаа эдэбхитэйгээр хандаһан байха юм. Тэдэнэр өөһэдөө лекци уншахаһаа гадна, партийна эхин организацинуудай ниитэ политическэ хүдэлмэри коллективэй дунда эмхидхэн ябуулхадань ехэ туһаламжа үзүүлдэг. Энэ туһаламжань урагшатай байгаа.

Колхоз болон совхозуудай парткомууд, КПСС-эй райком «Знание» бүлгэмэй эхин эмхинүүдэй хүдэлмэриие хүтэлбэрилхэ талаар дүй дүршэлөө саг үргэлжэ мүлиин, нарижуулан һайжаруулхые оролдоно, ажал ябуулгынь хойноһоо үдэр бүриин хиналта тогтоонхой байдаг. «Знание» бүлгэмэй гэшүүдэй биледые һэлгэхэ үедэ тэдэнэр ехэ туһа хүргөө. Тиигэжэ энэ шухала хэмжээ ябуулга эмхитэйгээр, болзор соогоо дүүргэгдэһэн байха юм.

«Знание» бүлгэмэй эхин эмхинүүдэй түрүүлэгшэнэрые шэлэн олохо, тааруугаар хубаарилан табиха, һургаха асуудалда ехэ анхарал хандуулагдана. Тэдэнэй диилэнхи олониинь коммунистнууд, үзэл сурталай-политическэ хүдэлмэри эмхидхэн ябуулха дүршэл шадабаритай, эрдэм һургуулитай хүнүүд. Районой лекторнууд һүүлэй жэлнүүдтэ хүдэлмэреэ нилээд эдэбхижүүлнэ, районой ниитын ажабайдалда шуналтайгаар хам оролсоно гэжэ тэмдэглэлтэй. «Знание» бүлгэмэй эхин эмхинүүдэй хүдэлмэри тухай асуудал парткомуудай, партбюронуудай заседани дээрэ ходо зүбшэн хэлсэгдэжэ байдаг. Энэ хэрэг заншанхай.

Лекторнуудэй һуралсал тушаа саг үргэлжын анхарал хандуулагдана гэжэ хэлэхэ дүүрэн эрхэтэйбди. «Знание» бүлгэмэй үүсхэлээр эмхидхэгдэһэн семинарнуудай болоходо, КПСС-эй райкомой секретарьнар, таһагые даагшанар, районой бусад хүтэлбэрилэгшэд тэдэнэртэй хөөрэлдэдэг, элидхэл хэдэг, захяа заабари үгэдэг гуримтай юм. Энэ жэлэй дүүрэтэр лекторнуудэй политическэ мэдэсые, шадабариие элирхэйлхэ шалгалта үнгэргэгдэхэ юм. Энэ шухала хэмжээ ябуулга хадаа имагтал КПСС-эй райкомой, парткомуудай хүтэлбэри доро эмхидхэгдэхэ байна.

«Знание» бүлгэмэй районой эмхиин правлениин дэргэдэ энэ жэлдэ арадай табан университет хүдэлөө. Энэ һуралсалда 600 гаран хүн хабаадаһан гээшэ. Хуули ёһонуудые шудалха ба соёлой университедүүд һуралсалайнгаа хэшээлнүүдые эмхитэйгээр, һайн үрэ дүнгүүдтэйгээр үнгэргэһэн байна. Тиихэдэ 15 лекторнууд ВЛКСМ-эй райкомой дэргэдэхи залуу лекторнуудэй һургуулида ябаа.

«Знание» бүлгэмэй эхин эмхиин хүдэлмэри тушаа партийна ёһоор анхаралаа табиһан газарта хүдэлмэри һайн байдалтай байдаг. Энээниие манай районой ажабайдал бодотоор гэршэлнэ. Лекторнууд лэ манай обществын социально-экономическа зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ хам оролсодог эдэбхитэй хүсэн болоно. Тиимэһээ үзэл сурталай эдэ кадрнуудай хүдэлмэри тушаа партиин райкомой, парткомуудай анхаралаа ходо хандуулжа, зүбөөр хүтэлбэрилжэ байдагынь угаа һайшаалтай. Тэрэнэй харюуда бидэ лекторнууд лекционно пропагандые удха түгэсөөр, саг үргэлжэ ябуулжа байха гол уялгатайбди. Иимэ эрилтэ КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленум табина.

Г. БАЛДУЕВ,
«Знание» бүлгэмэй Түнхэнэй районой эмхиин харюусалгата секретарь.

«САГААН АЛТАЯ» СЭБЭР

РЕПОРТАЖ

ОЛОН ОРОЛДОЛ

Үдын аяма халуунай эгээл эхилжэ байха үеэр бидэнэр хайшалалгын пункт хүрэжэ ерэбэбди. Хони хайшалагшад үдынгөө хоол бараад, ажалдаа гарахаяа түхеэржэ байба. Үхибүүдэй хонгёо энеэдэн, хүхюу зугаа эндэ тэндэһээ зэдэлэн ажал хэрэгэйнь урагшатай һайнаар ябажа байһые гэршэлнэ.

«Победа» колхозой парторг Михаил Николаевич Багдуев бидэниие нооһо хайшалагшадтай танилсуулха зуураа, ажал хэрэгээрнь һонирхобо.

—Манай колхозойхид июлиин 5-һаа хонидоо хайшалжа эхилээ. Арбан хоёр үдэрэй туршада, июлиин арбан зургаан болотор бүхы хонидоо хайшалжа дүүргэхэ уялга абанхайбди. Хамта дээрээ 11200 толгой хони, 2000 толгой хурьга хайшалха түсэбтэйбди. Тиихэдэ хонин бүриһөө дунда зэргээр 3,7 килограмм сэбэр, һайн шанартай нооһо абахаар хараалнабди, —гэжэ Эгэтын-Адагай дунда һургуулиин багша Цырен-Ханда Жамсуевна Жамьянова бидэндэ хөөрэнэ.

Нооһо хайшалагшадай олонхинь һургуулиин үхибүүд гэжэ абаһаар ойлгохоор. Бүри бишыхан, 4-дэхи, 5-дахи классай һурагшад эндэ туһалалсана. Хайшалалгын пунктын зуун хорёод хүдэлмэрилэгшэдэй нэя гараниинь һурагшад болоно. Тэдэнэр «сагаан алтаяа» сэбэрээр, эрхим шанартайгаар хайшалжа гүрэндэ тушаахын түлөө шармайн ажалланад. Эндэ хонидой нооһо наринаар абаха, хонид болон хурьгадай арһыень адаангүй хайшалха тухай шанга хиналта хэгдэнэ. Мүн «Сахилгаан», «Дайшалхы хуудаһанууд» үдэр бүхэндэ гаргагдажа, эрхимээр ажаллагшад тэмдэглэгдэнэ. Гэхэтэй хамта хайшашадай хүдэлмэриин дүнгүүд 5 хоног бүхэндэ гаргагдажа ,түрүүшүүл урмашуулагдана.

—Үнгэрһэн табан хоногой туршада ехэшүүлэй дундаһаа механизатор, залуу коммунист Мунко Самбуевич Нимбуев түрүүлжэ ябанхай. Энэ нүхэр нэгэ үдэрэй туршада 108—110 толгой хони хайшалдаг юм. Тиихэдэ Цыренжап Доржиевич Дамбаев мүн лэ 70—80, комсомолец Санжай Сандитов 50 — 60 толгой хони үдэр соо хиргана. Манай һурагшадшье аха нүхэдһөө гээгдэхэгүйе оролдон ажаллана. Тэдэнэй дундаһаа 8-дахи классай һурагша Игорь Цыреновые онсолон тэмдэглэмээр, — гэжэ Эгэтын-Адагай дунда һургуулиин багша Гыма Базаржаповна Гончикова омогорхол ехэтэйгээр хөөрэнэ.

Үнэхөөрөөшье, Игорь нэгэ үдэрэй туршада 80 толгой хони хайшална. Тэрэ гансал хонидой тоо олошоруулна бэшэ, мүн нооһоной шанарай түлөө оролдон ажаллана.

Хайшалалгын машинануудай таршаганаан, хонидой маараан соогуур бидэнэр хайшашадта дүтэлбэбди.

—Энэл даа манай Игорь. Нёдондо нооһо хайшалалгада түрүүлжэ, «Минск» мотоциклаар шагнагдаһан юм. Энэшье жэлдэ амжалта түйлахань лабтай. Игорь абаяа һажаагаа гээшэл ха. Эсэгэнь мүн лэ нооһо хайшалалгада хабаадалсадаг, чемпион ябаһан юм. Мүнөө хүбүүниинь энэ хэрэгыень үргэлжэлүүлнэ, —гэжэ Цырен-Ханда Жамсуевна һурагшаяа магтаад абана.

Игорьһээ холо бэшэхэнэ хони хайшалжа байһан басаганда дүтэлбэбди. Энэ хадаа 8-дахи классай һурагша Цырен-Долгор Цыбикжапова.

—Цырен-Долгор, хэдыдэхи жэлээ нооһо хайшалалгада хабаадаанабши?—гэжэ асуухадамнай, басаган энеэбхилэн иигэжэ харюусаа һэн:

— Дүрбэдэхи. Анха түрүүшынхиеэ 4-дэхи классай һүүлээр хони хайшалалсахаяа ерээ һэм. Хоёр зүн гараар хайшалааб. Нёдондо машинаар хайшалаа һэм. Мүн нёдондо гарай электронно часыгаар шагнагдааб...

Һурагшадай дундаһаа 10-дахи классай Витя Базаров мүн лэ түрүүшүүлэй тоодо оролсоно. Витя үдэр соо 70 хониной нооһо хайшална. Тиихэдэ түрүүшынгээ жэлдэ нооһо хайшалжа байһан Мунко Дамбаев, Петя Холхоев, Бадма-Доржо Дашиев гэгшэд оролдосотой бэрхээр ажаллана.

Гар хайшашадай дундаһаа Наташа Балдуева түрүүлжэ ябана. Нэгэ үдэрэй туршада Наташа хори гаран хони хай…

«Победа» колхоз Бэшүүрэй районой түрүү ажахынуудай нэгэн юм. Эндэ орооһо тарянай баян ургаса жэлһээ жэлдэ хуряагдажа байдаг. Ажахын залуушуул энэ хэрэгтэ горитой хубитаяа оруулалсадаг гээшэ. Жэшээнь, нёдондо залуу коммунист В. Н. Багуловай хүтэлбэрилһэн комсомол-залуушуулай бригада район соогоо онсо шалгараа һэн.

Мүнөө Владимир Николаевич БАГУЛОВАЙ хөөрөө газетэдээ толилнобди.

АЖАЛАЙ АБЬЯАС

Тээмэндэ боложо үнгэрһэн КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй, СССР-эй арбадахи зарлалай Верховно Соведэй наймадахи сессиин шиидхэбэринүүдтэй танилсаад байһан бүхы совет араднай парти, гүрэн түрынгөө хараа зорилгонуудые бүримүһан дэмжэжэ байһанаа элирхэйлэн, ажалай үшөө үндэр үрэ дүнгүүдые түйлахабди гээд нэгэн дуугаар мэдүүлнэ. Тэрэшэлэн манайшье ажахын гэшүүд арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи гол жэлэй түсэб болон социалис уялгануудые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула ехэ хүсэл оролдолго гаргажа байнхай.

Коллективэйнгээ ажал хэрэгүүд тухай тогтожо хөөрэһүү.

1982 оной январь һарада колхозой комсомолой комитет комсомол-залуушуулай тракторно-таряан ажалай коллективые байгуулха гэһэн шиидхэбэри абаа һэн. Тиигэжэ ажахымнай гээгдэлдэ ородог 2-дохи бригада комсомол-залуушуулай болгогдоһон байна. Удаань тэдэнэй гэшүүдэй ажал шадамараар эмхидхэн ябуулхын тула горитой хэмжээнүүд бэелүүлэгдээ. Энэ шиидхэбэриин абтахын урда тээхэнэ колхозой правлени тус бригадын хүтэлбэрилэгшөөр намайе томилоод байгаа. Тиимэһээ коллективэй ажал хэрэгүүдые һайжаруулхын тулада тодорхой хэмжээнүүдые абаха хэрэгтэй болоо һэн. Нэн түрүүн үнинэй, дүршэл шадабаряар баян механизаторнуудай хүн бүхэнтэйнь хөөрэлдөөн үнгэргэгдөө һэн. Удаань оролдосотой, урагшаа һанаатай залуушуулай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа захалаа һэмди. Тиигэжэл бригадын түшэг тулгуури болохо хүнүүд тодоруулагдаһан, эбтэй эетэй коллективэй эхи үндэһэн табигдаһан байгаа. 9 гэшүүнһээ бүридэһэн совет байгуулагдаа һэн. Мүн партийно-комсомолой бүлэг эмхидхэгдэһэн юм. Эдэ бүгэдэ болон бусад хэмжээнүүдэй бэелүүлэгдэһэнэй һүүлээр манай коллективые ажалай шэнэ нол аргада оруулха эрхэ байдал олдоһон байна гээд тэмдэглэлтэй. Бригадаараа нэгэн нарядаар ажаллаха гурим бэлэн коллективэй мүндэлэн ни болохо ябадалда шиидхэри нүлөө үзүүлээ гэхэдэ оглалдуугүй ха. Юуб гэхэдэ, нёдондо тарилгын үедэ зарим нэгэн ажалай журам зүрдэг һэн. Харин байгша оной хабар нэгэтэшье тиимэ ушар үзэгдөөгүй.

Бригадымнай нэгэн һаналтай, эмхи гуримтай коллектив болохо ябадалда, тиихэдэ мүнөөшье бултанаймнай ажалда манай аха заха нүхэд—һурган хүмүүжүүлэгшэд ехэ хубитаяа оруулна гээд тэмдэглэлтэй. Тэдэнэй нэгэн бэшэл, булганһаамнай наһатай Демид Романович Смолин болоно. Энэ нүхэрнай гушаад арбаад жэлэй туршада трактор агтын жолоое бата бүхөөр барин ябаһан хүн юм. Гэнжэтэ тракторта хүдэлхэ гээшэ миин хэрэг бэшэ байха. Тиигэбэшье залуушуулда мүхөөгөө үгэдэггүй даа. Иимээр ажалладаг хүнэй хажууда һали-боли хүдэлжэ болохо юм аал?! Тэрэнэй хэлэһэн үгынь хүндэтэйгөөр үгтагдадаг байһые тэмдэглэһэнэй үлүү ха. Демид Романович шадамар бэрхэ һурган хүмүүжүүлэгшэ юм. Үнинэй механизатор техническэ мэргэжэл олгодог училищида һурадаг хүбүүдые жэл бүри хажуудаа абажа ябадаг. Тиигэжэ мэдэхэ, шадаха юумэндээ, ажалайнгаа оньһондо залуушуулые һургана бшуу. Һайн һайхан сэдьхэлтэй, иимэ хүн суг хүдэлдэг залуу нүхэдтөө ходол туһа хүргэжэ ябадаг ааб даа. Д. Р. Смолин хадаа республикын габьяата механизатор гэһэн нэрэ зэргэтэй.

А. П. Самокрутов гэжэ хүн бидэнтэй хамта хүдэлдэг. Александр Петрович заһабари хэдэг ажалтай. Энэ нүхэрнай одоол уран гартан гээшэ. Эбдэрһэн, тогтоһон оньһон техникэ тордиһогүйгөөр заһабарилжа шададаг байна. Урин, налгай абари зантай коммунист Самокрутов партийно-комсомолой бүлэгэй гэшүүн. Мүн бусадшье аха нүхэднай бригадын 20-ёод залуу гэшүүдтэ һургаал заабари үгэжэ байдаг юм.

Бригадамнай мүнөө урдаа табигдаһан зорилгонуудые гүйсэд дүүргэжэ шададаг коллектив болон тодороо. Юуб гэбэл, бидэнэр нёдондо мандаа даалгагдаһан орооһото ургамалнуудай гектар бүриһөө 21 центнер ургаса хуряажа абаһан байнабди. Үнгэрһэн жэлэй таряа хуряалгые яһала эбтэй эетэйгээр, һайнаар үнгэргэһэн байнабди гээд тэмдэглэлтэй. Бригадымнай гэшүүд үндэр үрэ дүнгүүдые түйлажа, урмашаһан, ехэ юумэ хэжэ шадахабди гэжэ мэдэрһэн байна.

Коллективэймнай механизаторнууд 1983 оной тарилгые саг болзор соонь шанартайгаар үнгэргэхын тула ехэ хүсэл оролдолго гаргаа. Бидэнэр байгша ондо 1700 гаран гектар газарта орооһото ургамалнуудые таряабди. Энэмнай нёдондонойхидо орходоо ехэ болоно. Тиихэдэ манда даалгагдаһан 120 гектар нуга сабшалангаа уһалһан, үтэгжүүлгэ зөөжэ тарааһан байнабди.

Республикынгаа 60 жэлэй ойн баярые угтуулан, манай бригадын гэшүүд энэ жэлэй хабарай тарилгые шанар һайнтайгаар, эмхи гуримтайгаар үнгэргэе гэһэн уряатайгаар республикынгаа бүхы комсомолшууд болон залуушуулда хандаһан юм. Тиимэһээл бидэнэр үгэдөө хүрэхын тула ехэ хүсэл оролдолго гаргаабди гээд суг хүдэлдэг нүхэдэйнгөө зүгһөө хэлэхэ байнаб. Гэбэшье манай ажалай үрэ дүнгүүд намар. таряа хуряалгын үедэ элирэн харагдаха гэжэ мүн лэ хэлэлтэй.

В. БАГУЛОВ.
Бэшүүрэй районой «Победа» колхозой комсомол-залуушуулай бригадые хүтэлбэрилэгшэ.

ЭРХИМЛЭГШЭД ТОДОРУУЛАГДАА

Зунай бэлшээриин һарануудта сагаан эдеэ элбэг ехээр үйлэдбэрилхын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсоһон Загарайн районой ажахынуудай һаалиин фермэнүүдэй, һүнэй комплекснуудай коллективүүдэй, һаалишадай, операторнуудай дунда ажалай тэмсэл улам эршэтэйгээр дэлгэрүүлэгдэнхэй. Тиин эдэнэй мүрысөөнэйнь дүнгүүд һара бүхэндэ согсологдожо эрхимлэгшэдынь тодоруулагдана. Жэшээлбэл, һүүлэй дүнгөөр хамтын подрядай гуримаар ажалладаг һүнэй комплекс, һаалиин фермэнүүдэй дундаһаа Оңохойн совхозой һүнэй комплексын коллектив онсо шалгараа. Эндэхи операторнууд һара соо үнеэн бүриһөө 206 килограмм һү һаажа, бэлэдхэлэй пунктда бүхы һүнэйнгөө 94 процентые нэгэдэхи сортоор тушаагаа юм. Мүн «Дружба» совхозой һаалиин хоёрдохи фермын һаалишад үнгэрһэн һарада үнеэн бүриһөө 300 килограмм һү абажа, бүхы продукцияа нэгэдэхи сортоор тушааһандаа мүрысөөндэ эрхимлэбэ.

Тиихэдэ бригадна подрядай гуримаар ажалладаг цехүүдэй дундаһаа Октябрина Ивановна Воробьевагай хүтэлбэрилдэг һү һаадаг звеногой, Галина Антоновна Заиграевагай ударидадаг цехэй коллективүүд шалгараа. Дүршэлтэй бэрхэ һаалишад Л. Козлов, Е. Козлова гэгшэд мүрысөөндэ онсо эрхимлэнхэй. Мүнөө һаалишадай дунда мүрысөөн үргэлжэлһөөр.

Н. КУЧУМОВ.

ХАЙШАШАДАЙ МҮРЫСӨӨН

Нооһо хайшалдаг машинкануудай таршаганаха абяан Жаргалантын пунктда эртэ үглөөнһөө үдэшын харанхы болотор таһалгаряагүй соностоно. Гушан гурбан хайшашад хоорондоо мүрысэн, хонидые нэхы дэгэлһээнь сүлөөлнэ. Үдэр бүри ная гаран хонидой нооһо хиргадаг ажалай түрүүшүүл шалгаран гарана. Эндэ нёдондо эрхимлэжэ гараһан Цырстор Аюшеев мүнөөшье мүрысөөнэй манлайда ябана. Мүн лэ тэрэнэй хажууда зэргэлээд хүдэлдэг Баяр Данзанов нүхэрһөө холо гээгдэхэгүй гэжэ оролдоно. Улаан-Үдын Д. Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай гүрэнэй багшанарай институдай студентнүүд Владимир Жаргалов, Андрей Цыдыпов гэгшэд олон хонидой нооһо хайшалжа, нүхэдтөө үльгэр жэшээ харуулна.

Энэ пунктда дүрбэн звено хүдэлдэг юм. Совхозой дирекци звено бүхэниие бүридхэхэдөө, гэшүүдэйнь дүршэл шадабариие адли тэгшээр хубаарилһан байха юм. Тайлбарилбал, эхилэн хайшалагшад нэгэ звенодо, эрхимүүдынь нүгөө звенодо хубаарилагдаа. Эхилэн хайшалагшадай звенодо хиналта шалгалтын пост байгуулагдажа, совхозой комсомолой организациин секретарь Д. Доржиев, отделениин зоотехник Т. Батуев гэгшэд хүтэлбэрилнэ. Дүршэлтэй хайшашад, тус звеное шефтээ абанхай.

Ажалынь эндэ һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Отарануудай хонид графигай ёһоор таһалгаряагүйгөөр пунктда асарагдана. Электро-хайшануудые заһабарилдаг, хурсадхадаг Д. Жамнинов, С. Цырендоржиев, А. Чернояров болон бусад хайшашадай һайнаар хүдэлхэдэнь туһална.

— Долоон хоногой туршада хонидоо хайшалжа дүүргэхэбди.— гэжэ Сэлэнгын районой Тельманэй нэрэмжэтэ совхозой ахамад зоотехник Б. Б. Чагдуров мэдүүлнэ.

Гүрэндэ тушаагдаха 713 центнер нооһоной түрүүшын парти бэлэдхэлэй пунктда ябуулагдаа.

Н. ДЫМБРЫЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: совхозой дүршэлтэй хайшашан Владимир Жаргалов хони хиргажа байна.

ТҮРҮҮШЫН Ү… ЭМХИТЭЙ…

Жэл бүхэндэ «сагаан алта» суглуулха хаһаяа эмхитэй һайнаар үнгэргэдэг Зэдын районой Торнин совхозой томодхогдоһон оньһожоруулагдамал пунктын хайшалагшад эдэ үдэрнүүдтэ улам бүтээсэтэйгээр ажаллаба. Байгша ондо бүхыдөө 15 мянган хониной нооһо хайшалхаар түсэблэһэн эндэхи пунктын коллектив бүхы ажалаа хүдэлмэриин 15 үдэрэй туршада дүүргэбэ.

Хониной нооһо хайшалха тус пунктда үдэр бүхэндэ 46 электро-машинка хүдэлгэгдөө. Эндэ гол түлэб дүршэлтэй хайшалагшад ажаллаба. «Сагаан алта» хуряалгын түрүүшын үдэрһөө за…

МЭРГЭЖЭЛТЫН ЗҮБШЭЛ

ХОЙШОЛУУЛХАДА ХОХИДОЛ

Республикымнай ажахы бүхэндэ һайн шанартай үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ онсо анхарал хандуулхаар болонхой. Ушарынь хадаа шэмэ шанараар бирагүй үбһэ һурилхэдэ, гансашье адууһа малай ашаг шэмэ эрид дээшэлүүлхэгүй бэшэ, мүн горитойхон гаргаша хэгдэжэ, ажахыда ехэхэн хохидол ушаруулагдана.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Бэшүүрэй районой «Дружба» колхозой нүхэр Сафроновой, Кабанскын районой Байгалай ОПХ-гай Бурлаковай, Хандалын совхозой Балдановай, Хяагтын районой «Пограничный» совхозой Гармаевай, Ивалгын ОПХ-гай Каленых, Астраханцев гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг звеногой гэшүүд эрхим шанартай үбһэ ехээр һурилжэ абадаг дүршэлтэй болонхой. Дурсагдагша звенонуудай гэшүүд үбһэ тэжээл бэлэдхэлгээ саг болзортонь эхилээд түргэнөөр үнгэргэдэг гэхэ гү, али ногооной шэмэ доошолуулаагүй байхадань, үрдижэ ябуулдаг байгаа юм. Ингэжэ эдэнэр эрхим шанартай үбһэ ехээр һурилжэ абадаг бэлэй. Тиин Улаан-Үдын районой «Искра» колхозой үбһэниинь муу шанартай байшоо. Ушарынь хадаа тэжээл бэлэдхэлгээ үни болотор унжагайруулхадаа бирагүй шанартай тэжээл һурилөө гээшэ.

Наратай сэлмэг үдэрнүүдтэ бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллагшад гансашье һайн шанартай үбһэ горитойгоор бэлэдхэнэ бэшэ, мүн тэжээл бэлэдхэхэ болзороо нилээд хорооно. Һүүлэй жэлнүүдтэ зарим ажахынууд һалхитуулан үлеэлгэжэ хатааха түрүү технологи үргэнөөр нэбтэрүүлһэндээ саг болзороо алмана. Тиихэдэ иимэ онол арга хэрэглэхэдээ ногооной шэмэтэй бодосуудай гээлтэ хоролтодо оролгонь 30 процент хүрэтэр доошолно.

Олонхи районуудта үбһэ зүбөөр һурилжэ бэлэдхэхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагданагүй. Жэшээлбэл, нёдондо үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын эхиндэ ороһон хура бороо гансашье сабшагдаһан ногооной шанар доошолуулаа бэшэ, мүн муугаар нюруулагдаһан һүринүүдые ехээр норгоһон байна. Энээнһээ уламжалан олон һүри досооһоо халажа бурьтаад, шанараа доошолуулһан юм.

Зарим түрүү звеногой үбһэшэд хура бороогой һүүлээр нороһон үбһэеэ хатаажа һурилдэг заншалтай. Тодорхойлбол, Мухар-Шэбэрэй районой «Авангард» совхозой нүхэр Шайдуровай ударидадаг звеногой гэшүүд нёдондо бүхы һүриеэ һайнаар нюруулһанһаа удаан ороһон хура бороодо ехээр норгожо бурьтаагаагүй. Хэрбээ зарим һүринүүдэй бороодо орожо досооһоо халажа захалхада сомоонуудаа задалжа хатаагаад дахин һурилдэг байгаа юм. Ингэжэ эдэнэрэй бэлэдхэһэн үбһэн бүхыдөө нэгэдэхи, хоёрдохи классай шанартайгаар тушаагдаа һэн.

Энэ жэлдэ хура бороотой гээшэ. Тиимэһээ үбһэшэдэй звено, бригаданууд сабшагдаһан үбһэеэ бороодо норгонгүй эрхим шанартайгаар һурилхэдөө һайнаар нюруулхые оролдохо болоно. Мүн һүри бүхэнөө хододоо наринаар хинан шалгажа байха зэргэтэй. Хэрбээ һүринүүдэй нэбтэ норобол, досоогоо халажа бурьталгыень усадхахаар дары хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

Байгша ондо үбһэеэ һайн шанартайгаар һурилжэ абаха бүхы технологиинь наринаар баримталбал, шэнгэсэтэй протеиниинь ехээр доошолно. Үнгэрэгшэ жэлдэ Байгалай ОПХ-гэй, Мухар-Шэбэрэй районой «Авангард» совхозой даража бэлэдхэһэн сенаж иимэ шанартай байгаа. Эдэ ажахынууд траншейдэ дарагдаха ногоогоо гурбан сантиметр утатайгаар хэршэжэ, һайнаар нягтаруулан дараад, түргэн болзорто хушаа юм. Утаар хэршэгдэһэн ногоо сенаж болгон траншейдэ дарахада досооһоо халажа, шэмэ, шанарынь түргэн доошолдог. Хэрбээ иимэ ногоогоор сенаж хэбэл, түхэреэн сүүдхын туршада хүндэ трактораар нягтаруулан дараха хэрэгтэй.

Һэбэрээгдэжэ хатаагдаһан ногоогоор сенаж дарахадаа, агаарай нэбтэрэн орохогүйгөөр хушаха эрилтэ табигдадаг. Һүүлэй үедэ Ивалгын, Хүрбын туршалга-үйлэдбэриин ажахынууд сенаж даража бэлэдхэхэ технологиёо наринаар баримталһанай ашаар һайн шанартай тэжээл ехээр нөөсэлөө. Эдэ ажахынуудта дарагдаһан сенажай шанар бултанайхиһаа эрхим байгаа.

Ивалгын ОПХ һэбэрээгдэжэ хатаагдаһан ногоогоор сенаж дарахадаа химическэ консервантнуудые холилсоһон байна. Тиигэжэ тэжээлэйнгээ шэмэ шанарынь юрын аргаар дарагдаһан сенажда орходоо 1,3 дахин дээшэлүүлжэ тоһолиг кислотаень 10 дахин доошолуулаа.

Ямаршье тэжээлэй бэлэдхэгдэжэ байхада хиналта, шалгалта заабол хэрэгтэй байдаг. Хинагшад технологиин хэр зэргэ баримталагдаһаниие наринаар шалгажа, ногооной шэмэтэй бодосуудай гээлтэ хоролтодо оролготой эрид тэмсэхэ болоно. Мүнөө үедэ ажахы бүхэндэ экспресс-лабораторинууд байгуулагдажа, агрономуудта, зооветеринарна мэргэжэлтэдтэ горитой туһаламжа үзүүлнэ. Нёдондо республика дотороо 85 лаборатори эмхидхэгдээ һэн. Харин байгша ондо үшөө 30 иимэ лаборатори нэмэгдэжэ байгуулагдахань. Үнгэрэгшэ жэлдэ Кабанскын, Мухар-Шэбэрэй, Хяагтын районуудта экспресс-лабораторинуудай хүдэлмэри һайнаар эмхидхэгдээ һэн.

Иимэ лабораторинуудай хиналта доро ажаллаһан, Байгалай ОПХ-гай, Дзержинскиин нэрэмжэтэ, «Забайкалец» совхозуудай тэжээл бэлэдхэгшэд һайн шанартай сенаж даража абаһан байна. Тиин гэһэй Улаан-Үдын районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой, Баргажанай, Зэдын, Хэжэнгын, районуудай ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд лаборантда түлэгдэхэ салин хүлһэнэй мүнгэн олдохогүй гэһэн шалтаг урдаа барижа, экспресс-лаборатори байгуулхаһаа арсаа. Ингэжэ тэжээл бэлэдхэхэ үедэ эндэ хиналта, шалгалтын үгы байһанда муу шанартай сенаж дарагдаа.

Мүнөө үедэ олохон ажахынууд лаборатори эмхидхэхэ һайн байра оложо түхеэрдэггүй байна. Үнэтэй сэнтэй орёо нарин түхеэрэлгэнүүдээ склад гү, али приборнуудые ашаглахын аргагүй муу байрада тодхоходонь лабораториин ажалда һаад, түбэг ушаруулагдаа.

Тэжээл бэлэдхэхэ технологиие саг дарыдань хинан шалгахада гансашье лабораториин бэшэ, органолептическэ, технологическа шалгалта хэрэгтэй байдаг. Лаборантнууд иимэ хиналта хэхэ дүүрэн аргатай юм. Хэрбээ ажахынуудта лаборатори гү, али лаборантын үгы һаань, иимэ шалгалтануудые агрономууд үнгэргэжэ, тэжээлэй шанар…

…НИ БАРИСААНАЙ ОРШОН БАЙДАЛДА

делегациин хүндэлэлдэ сайлалга эмхидхэбэ.

Сайлалга дээрэ совет зүгһөө нүхэд Ю. В. Андропов, Г. А. Алиев, М. С. Горбачев, А. А. Громыко, Г. В. Романов, Д. Ф. Устинов, В. И. Воротников, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, К. В. Русаков, Н. И. Рыжков, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэнэрэй орлогшонор, СССР-эй министрнүүд, СССР-эй Гүрэнэй комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр болон бусад тушаалтад байба.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна Секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. В. Андропов сайлалга дээрэ үгэ хэлээ.

АНДРОПОВОЙ хэлэһэн үгэ

рисаанай уулзалгануудаар — олон талыншье, хоёр талыншье уулзалгануудаар баян. Энэмнай манай оронуудай харилсаа холбооной ашаг үрые саашадань дээшэлүүлхэ зайлашагүй хэрэгтэй байһантай, тэрэниие [illegible] холбоотой.

Тиимэһээ эдэ асуудалнууд мүнөөнэй совет-венгер хэлсээнүүдэй гол анхаралда имагтал байгаа гээшэ. КПСС-эй ЦК болон Совет правительство [illegible] манай [illegible] бодолнуудай болон хүсэл эрмэлзэлнүүдэй нэгэн ниитэ байһые батадхаба. Энэ ушараар бидэ сэдьхэлээ гүнзэгы ханангяа байнабди.

Харилсаа холбоогоо, [illegible] бэхижүүлхэдэ, социализмын оронууд [illegible]

аюулгүй байдал бэхижүүлхэ гэһэн Ленинэй үзэл сурталые бэелүүлдэг, дэлхэй дээрэхи бүхы соёл болбосоролые улам үргэжэ байгаа ядерна үхэл хосоролой аюулһаа аршалан хамгаалхын түлөө оролдодог байна.

Энээндэл тэдэнэй үргэн хэмжээнэй һүүлэй үедэ гаргагдаһан холын хараатай дурадхалнууд болон үүсхэлнүүд. Тэрэ тоодо Прагадахи Политическэ зүбшэлгын комитедэй зүблөөн дээрэ, тэрэшэлэн социалис долоон оронуудай партиина болон гүрэнэй хүтэлбэрилхы ажал ябуулагшадай һаяхан Москвада үнгэрһэн уулзалга дээрэ баталагдаһан дурадхалнууд [illegible] байха юм.

Хэнэйшье мэдэһээр, ядерна буу зэбсэг түрүүлэн хэрэглэхэгүй гэһэн уялга нэгэ талаһаа Советскэ Союз өөр дээрээ даажа абаа, харин Варшавска Договорой оронууд [illegible] НАТО-гай хабаадагшадта дурадхаа бэлэй.

Ядерна буу зэбсэгүүдые [illegible]

Дэлхэйн ажабайдалай үйлэ хэрэгүүдые уридшаһан, харша бодолгүйгөөр харадаг хүн бүхэндэ нимэ юумэн эли болоно: социалис оронуудай найруулан гаргаһан хэмжээнүүдэй бүхэли комплексые бодото дээрэнь бэелүүлбэл, тэрэ ядерна аюулые сараха, уласхоорондын харилсаануудые шиидхэхы ёһоор найруулха арга боломжо нээхэ, тэдэнэй бэе бэедээ этигэхэгүй, һэжэглэхэ аюултай ябадалнуудые үндэһөөрнь үгы хэжэ шадаха байгаа бшуу.

Дэлхэй дээрэ түгшүүрилтэй байдалай ургалтын үргэлжэ байһанай шалтагаан гэхэдэл, гансахан шалтагаан — империалис хүсэнүүдэй, нэн түрүүн США-гай болон НАТО-гай талаар тэдэнэй союзнигуудай политика болон хорото ябуулганууд болоно ха юм. Вашингтондо үнэн сэхэ, зүб һайн хэлсээнүүдые баталха дурагүй байнай. Тиигэжэ тэдэ сэрэгэй тэнсүүритэй байдалые эбдэхэ хүсэлтэй байһанаа, сэрэгэй талаар урагшаа гараха, дэлхэй дээрэ булюу хүсэтэй байдал өөртөө хангаха хүсэлтэй байһанаа нюунагүй. Хүн зонние тээлмэрдүүлхын тула харша ябуулганудые зорюута тэдэ хэдэг байна. Юуб гэхэдэ, Американ стратегическэ буу зэбсэгүүдые улам ехэ болголго, Баруун Европодо «першинг» болон далита ракетэнүүдые тараан тодхолго хадаа мүнөө хэгдэжэ байгаа хөөрэлдөөнүүдые урагшань дабшуулха юм ха гээд идхахые тэдэ оролдоно бшуу. Нимэ баталамжа хадаа үнэн зүб ябадалтай ямаршье холбоо барисаагүй байха юм.

Ракетэнүүдэй тоос олон болголго бэшэ, харин бодото байдалые, тэнсүүритэй ба адли тэгшэ аюулгүй байдал хангалгые хараадаа абаһанай үндэһөөр ядерна буу зэбсэгүүдые горитойгоор бага болгохо гэһэн али алиндаа таарамжатай шиидхэбэри олохо гэһэн эрмэлзэл лэ хэлсээнүүдые урагшатайгаар ябуулжа шадаха гээшэ. Имагтал нимэ эрмэлзэлээр Европодохи стратегическэ зэбсэг болон ядерна буу зэбсэгүүдэй талаар хөөрэлдөөнүүд дээрэ совет хараа бодол нэбтэрэнхэй.

Европодо Американ шэнэ ядерна ракетэнүүдые тараан тодхолго хадаа дэлхэй дээрэхи бүхы байдалые үндэһөөрнь орёо бэрхэшээлтэй болгожо шадаха сэрэгэй болон политическэ шэнжэтэй ехэ хохидолнуудта заатагүй хүргэхэ байна бшуу.

Үйлэ хэрэгүүдэй нимэ хүгжэлтые зайсуулжа болохо гү?

Болохо гээд социалис оронууд тоолоно.

Жэшээнь, Мадрид т а х и уулзалга дээрэ боложо байгаа орёо шанга, үни удаанай политическэ тэмсэлэй үедэ эхэнхи гүрэнүүдэй, мэдээжэ хүсэнүүдэй хараа шугамые буруушаан, һүүлэй һүүлдэ бэе бэедээ таарамжатай шиидхэбэринүүдые ололгын туһатай байһаниие мэдэрһэн ябадалынь ехэ удха шанартай. Энэмнай ехэ һайн, этигэл найдабари түрүүлхэ жэшээ болоно. Тиимэһээ энэ уулзалгые амжалтатайгаар түгэсхэхэ хэрэгые эсэстэнь хүргэхэ, Хельсинкиин Түгэсхэлэй актын удха болон үгэнүүдтэй гүйсэд дүүрэн тааралдаһан һайн һайхан ябуулгануудые үргэлжэлүүлхэ хэрэгтэй.

Европын оронуудай, гансашье тэдэнэй бэшэ, амин шухала аша туһанууд хадаа энэ түби дээрэ ядерна буу зэбсэгүүдые үрдилдэн бүтээлгые болюулха, мүнөө эндэ байгаа, дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ядерна буу зэбсэгүүдэй тоос хорооха эрилтэ табина. Хэрбээ США болон НАТО-гай, мүнөөнэй байдал һүүлэй һүүлдэ үнэн зүбөөр сэгнэжэ, Советскэ Союзай нэгэ талаһаа буу зэбсэгээ бага болгохые хүсэлгын үндэһөөр ябуулагдадаг хэлсээнүүдтээ өөрынгөө ганса талые хараха, холын хараагүй хандалгаһаа арсаа һаань, энэ хэлсээнүүд дээрэ амжалта түйлагдажа магад.

Эрхим хүндэтэ нүхэдүүд, энэ манай уулзалга СССР болон Венгриин хоорондохи аха дүүгэй олон талын харилсаануудые саашань хүгжөөлгэ ба гүнзэгырүүлгэдэ шэнэ хүсэ үгэхэ байха гэхэдээ, ниитын һанамжа элирхэйлнэб гэжэ ехэтэ этигэнэб. Энэ уулзалга эб найрамдал сахин хамгаалхын ба бэхижүүлхын түлөө, социализмын гэгээн гэрэлтэ уг зорилгонуудай түлөө тэмсэлдэ социалис оронуудай удаа дараалан, залан сэхэ хараа шугамые үнэншэмөөр элирхэйлэн харуулаа.

Нүхэр Кадарай, Венгриин Арадай Республикын партийно-правительственна делегациин гэшүүдэй элүүр энхын түлөө!

Совет-Венгриин эбдэршэгүй хани барисаанай түлөө!

Европодо болон бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө хундагаяа үргэхыетнай дурадханаб!

Һүүлээрнь Я Кадар үгэ хэлэбэ.

Я. КАДАРАЙ хэлэһэн үгэ

лис общество байгуулгада Ленинэй партиин, Советскэ Союзай Коммунис партиин олоһон баян ехэ дүй дүршэлэй онсо удха шанартай байһаниинь хододоо эли байгаа.

Социализмын үзэл сурталай бодото дээрээ анха түрүүлэн бэелүүлэгдэһэн орондо манай делегаци ерээ гээшэ. Дэлхэй дээрэ капитализмын дарлалта мүлжэлгые анха түрүүлэн Советскэ Союзай арадуудай унагаан хаяһан түүхын баримтые, хэншье, юуншье гэжэ хэлээ һаа, хэншье хубилгажа шадахагүй. Имагтал эндэ дарлалта мүлжэлгэ болон национальна доромжолго мэдэхэгүй, адли тэгшэ эрхэтэй арадуудай сүлөөтэ общество анха түрүүлэн байгуулагдаа ха юм. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ Советскэ Союзай арадууд эгээл ехэ хойшолон хохидолдо ороо, фашизмые һамна бута сохилгодо шиидхэхы хубитаяа оруулаа, тиигэжэ ниитын хүгжэлтэ дэбжэлтын, демократическа хүгжэлтын, хүнүүдэй эрхэ болон сүлөөнүүдэй, национальна бэеэ дааһан байдалай хэрэгтэ ехэ туһа хүргөө гэжэ дэлхэйн олониитэ мэдэдэг, хододоо һананаг юм. Советскэ Союзай сүлөөрэлгын тэмсэлэй ашаар манайшье орон, бусад оронуудтай хамта, өөрынгөө бэеэ дааһан байдал бусааһан, бэеэ дааһан социалис хүгжэлтын зам дээрэ гаража шадаһан байна.

Советскэ Союзай бии байлгын ба хүгжэлтын ашаар лэ дэлхэй дээрэ империализмын гансаараа зонхилолго үгы хэгдээ, арадууд болон оронуудай хуби заяае гансал империализмын шиидхэжэ шададаг саг хойшолонгүйгөөр усадхагдаа. Совет гүрэн бии болоһон сагһаа хойшо эб найрамдалай түлөө үсэд нэтэрүүгээр тэмсэнэ, харин мүнөөшье бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалгын гол шухала түшэг тулгуури байһан зандаа. Эдэ бүгэдэ хадаа түүхын ушар баримтанууд болоно. Тиимэһээ коммунизмда эсэргүү, Совет засагта эсэргүү ямаршье идхалгын ябуулганууд тэрэниие хубилгажа шадахагүй.

Социалис общество байгуулгадаа таанадай түйлаһан асари ехэ үрэ дүнгүүд манай партида, венгер арадта һайн мэдээжэ юм. Бидэ танай амжалта бүхэнөөр баясадаг гээшэбди. Тиин совет арадай өөрынгөө ленинскэ партиин хүтэлбэри доро социализм байгуулгын ээлжээтэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ байһандань бидэ батаар этигэнэбди.

Нүхэдүүд!

Венгриин Социалис хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитет байгша оной апрель һарада һүүлшын съезд дээрэ баталагдаһан шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтын ябасые шалгажа, гол шухала зорилгонуудые найруулан табиһан байна. Тиихэдэ Венгриин Арадай Республикада арадай засаг бата бэхи, парти хадаа общестывын гол хүтэлбэрилхы хүсэн байһан зандаа гэжэ Центральна Комитет тобшолол хээ. Венгриин ажалшад партиин политикые зүб гэжэ тоолодог, өөһэдынгөө хэрэгүүдээр тэрэниие дэмжэдэг байна бшуу. Энэнь ажабайдалай бүхы һалбаринуудта, ВСРП-гэй XII съездын хараалһан зорилгонуудые бэелүүлгэдэ, үдэр бүриин хэрэгүүд болон түйлалтануудта элеэр харагдана. Манай арад съездын хараалһан хараа шугамаар бата бэхи нэгэдэлтэйгээр дабшана. Энэмнай мүнөө үедэ, экономическа эршэ түгэс хүгжэлтын шатада шэлжэн оролгын шэнэ, олон талын зорилгонуудые уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалай нилээд ехээр шангарһан оршон байдалда, гадаадын экономическа таарамжагүй эрхэ байдалда бидэнэй шиидхэхэ баатай болоһон үедэ, илангаяа ехэ удха шанартай болоно.

Экономическа тон шухала зорилгонуудые шиидхэлгэдэ хэрэгтэй эрхэ нүхэсэл гэхэдэ, парти болон арадай нэгэдэл, манай ниитын байгуулалтын социалис шэнжэ шанарнуудые саашадань бэхижүүлгэ мүн болоно. Бидэ арадай политическэ болбосоролдо, тэрэнэй зохёохы хүсэ шадалда, ажал ябуулгаяа эрхилхэ хүсэл эрмэлзэлдэ этигэнэбди. Советскэ Союзтай, бусад социалис оронуудтай тогтооһон олон талын харилсаа холбоон хадаа бидэндэ хүсэ шадалай гадаадын айхабтар ехэ арга нүхэсэл болодог гээшэ.

Нүхэдүүд!

Хани нүхэсэл тухай договорой ёһоор, холбоо барисаан ба бэе бэедээ харилсан туһалалсалгада манай политическэ харилсаанууд саг үргэлжын, таһалгаряагүй, нүлөө ехэтэй шэнжэ шанартай болоо, экономическа харилсаа холбоомнай амжалтатайгаар хүгжөөгдэнэ, үзэл бодолой, эрдэм наукын, соёлой болон гэгээрэлэй талаар харилсаа холбоомнай улам үргэдэнэ, улам гүнзэгырнэ гэжэ өөһэдынгөө хөөрэлдөөнүүд дээрэ бидэнэр сэдьхэлээ ханангяар тэмдэглэхэ аргатай байбабди.

Венгриин Арадай Республикын ба Советскэ Союзай хоорондо, Венгриин хүдэлмэришэдэй социалис парти ба Советскэ Союзай Коммунис парти хоёрой хоорондохи харилсаанууд марксизм-ленинизмын, интернационализмын ёһо гуримууд дээрэ үндэһэлэн хүгжөөгдэнэ. Бидэнэй аша туһын хэрэгүүд болон уг зорилгонуудынай нэгэн адли, бэе бэеэ хүндэлэлгын, бэе бэедээ найдалгын, манай арадуудай хоорондохи хани нүхэсэлэй туг доро бидэнэй харилсаанууд хүгжөөгдэнэ. Социализм байгуулха гол шухала асуудалнуудай талаар манай партинуудай хоорондохи хараа бодол гүйсэд нэгэдэнги гээшэ. Манай оронууд хэм хэмжүүрэйнгээ талаар, эрхэ байдалай ба бусадшье олохон шэнжэ шанарай талаар бэе бэеһээ ондоонууд гээшэ. Гэбэшье бидэнэр нэгэ хараа шэглэлээр урагшаа дабшанабди. Манай оронуудай эрхэ байдалнуудай адли бэшэ байһан ушарһаа хүдэлмэриимнай онол аргануудынь зарим ушарта ондоонуудшье һаа, социализм байгуулха хамтымнай дүй дүршэлые улам баяжуулна гэжэ бодото байдал гэршэлэн харуулна.

Бидэнэй социализм байгуулгада венгер-совет экономическа харилсаа холбоон онсо шухала удха шанартай. Үнгэрһэн жэлдэ бидэнэй гадаадын худалдаа наймаанай хэмжээн 8 миллиард түхэригтэ дүтэлөө, тиигэжэ Венгриин бүхы гадаадын худалдаа наймаанай гурбанай нэгэ хуби болоно. Энэ 8 миллиард түхэригэй 30-һаа дээшэ процентнь тусхай шэглэлээр мэргэжэһэн ба хамжаанай үйлэдбэриин гаргаһан продукци болоно. Венгри үйлэдбэридөө шухала хэрэгтэй түүхэй эд ба техническэ түхеэрэлтэнүүдэй горитойхон хубиие Советскэ Союзһаа абадаг байна. Промышленнэ онсо шухала һалбаринуудта, жэшээлэн хэлэбэл, транспортна хэрэгсэлнүүдые бүтээлгэдэ, агрохимида, глинозем ба алюминии үйлэдбэрилгэдэ, атомна электростанцинуудай түхеэрэлгэнүүдые бүтээлгэдэ тусхай шэглэлтэйгээр мэргэжэлгэ ба хамжалга хүгжөөлгэдэ бидэнэр онсо анхарал хандуулнабди. Албанай хэрэгээр эндэ ерээд байха үедэмнай манай экономическа харилсаа холбоонуудые улам ехээр үргэдхэхэ арга боломжотой шэнэ шухала хэлсээнүүдтэ гар табигдаһаниинь ехэ һайшаалтай байна.

Нүхэдүүд!

Мүнөө үеын уласхоорондын байдалда сэгнэлтэ үгэхэ хэрэгтэ бидэнэй хараа бодолнууд нэгэн адли гэжэ хөөрэлдөөнүүд дээрэһээ элирэн харагдана. Дэлхэйн уласхоорондын аюулгүй байдалые бэхижүүлгэдэ зорюулагдаһан Советскэ Союзай Коммунис партиин ба Совет правительствын шэнэ, горитой ехэ эдэбхи үүсхэлнүүдые бидэнэр гүйсэд дүүрэнээр зүбшөөнэбди. Ядерна буу зэбсэгүүдэй ноосые даб дээрэ ехэдхэнгүй, байһан хэмжээндэнь үлээхэ талаар совет дурадхалые һайшаан дэмжэнэбди, ядерна зэбсэг түрүүлэн хэрэглэхэгүй гэһэн Советскэ Союзай нэгэн талаһаа бэе дээрээ даажа абаһан уялгые үндэрөөр сэгнэнэбди.

Манай политическэ, өөрыгөө хамгаалгын эмхиин — Варшавска Договорой Политическэ зүбшэлэлгын комитедэй Прагада үнгэргэгдэһэн зүблөөнһөө хойшо хахад жэл үлүүтэй саг үнгэрбэ. Тэндэ баталан абтаһан декларациин хараа шугам мүнөөшье онсо шухала ба нүлөө ехэтэй байһан зандаа, энэ документые бидэнэй уласхоорондын хамтын ажал ябуулгын үндэһэ һуури мүн гэжэ бидэнэр тоолонобди. Бидэнэй хамтын сэгнэлтын ёһоор, мүнөөнэй уласхоорондын байдалай шахардуу шанга боложо байһан ушарай гол шалтагаан юуб гэхэдэ, США ба НАТО-гай ээрхэг түримхэй хүсэнүүд буу зэбсэг ехээр гаргалгые улам үргэдхэн, хоёр талын сэрэгэй хүсэнүүдэй тогтонижоһон тэнсүүриие эбдэхые, сэрэгэй хүсэнэй талаар булюу байдалтай болохые оролдоһон ушар мүн.

Хэдэн неделиин саада тээ, Европын социалис долоон ороной партиина ба гүрэнэй ажал ябуулагшадай Москвада үнгэргэгдэһэн уулзалга дээрэ сэрэгэй хүсэнэй талаар империалистнуудай булюу байдалтай болохогүйн тулада хэрэгтэй бүхы хэмжээнүүдые абаха тушаа хамтадаа эрид шиидэнги байһанаа бидэнэр үшөө дахин мэдүүлээ һэмди. Хоёр талын сэрэгэй хүсэнүүдэй тэнсүүриие хубилгангүй үлөөхэ гээшэ, манай һанамжын ёһоор, гансахан социалис оронуудай арадуудай бэшэ, мүн эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудай аша туһын хэрэгүүдтэ сүм харюусана. Тиихэ зуураа, хөөрэлдөөнэй аргаар буу зэбсэгүүдэй бага хэмжээндэ байһан үедэ алишье талын адли тэгшэ аюулгүй байдал хангама хэлсээ баталха гээшэ манай уг зорилго мүн болоно гэжэ бидэнэр онсолон тэмдэглээ һэмди.

Буу зэбсэг ехээр бүтээн гаргалгын шэнэ шатын эхилхэгүйн тула, урда урдаһаа туласа татагдаһан сэрэгэй хүсэнүүдые бага болгохын тула ядерна дайнай аюулые багадхаха хэрэгтэ социалис бусад оронуудтай хамта Венгриин Арадай Республика хубитаяа оруулхаар бэлэн гээшэ. Уласхоорондын арсалдаата асуудалнуудай амгалан ёһоор шиидхэгдэдэг байхын түлөө бидэнэр оролдонобди. Бүхы түрэлэй уулзалга, хуралдаанууд дээрэ хөөрэлдөөнүүдэй арга боломжонуудые хэрэглэхэ шухала.

Эрхэ байдалай хэды орёо бэрхэшээлтэй байбашье һаа, гол аюулые зайсуулха арга боломжонууд бии гэжэ бидэнэр тоолонобди. Энээн тушаа нигэжэ хэлэхэдээ, минии хүсэлэл эрмэлзэлээ тэмдэглэнэ бэшэ, харин бодото дээрэ түйлагдажа боломо зорилго мүн гэжэ бидэнэр бата найдамтайгаар этигэнэбди. Эб найрамдалые аршалан хамгаалха гол арга нүхэсэл гэхэдэ, социалис оронуудай хүсэ шадал ба дэлхэйн хоёр системын оронуудай хоорондохи сэрэгэй хүсэнүүдэй тэнсүүри мүн болоно. Империалис хүсэнүүдэй ээрхэг түримхэй ябуулгануудта эсэргүү тэмсэлэй бүхы дэлхэй дээрэ улам үргэдэжэ байһан, эб найрамдалда дуратай арадуудай хүсэл эрмэлзэлэй бэхижэжэ байһан ушар эб найрамдалые аршалан хамгаалгада туһална гээшэ. Капиталис гол оронуудта олонниитэ хүн зон дайнда эсэргүү, ядерна буу зэбсэгүүдтэ эсэргүү хүдэлөөндэ улам олоороо хабаадалсана, тиигэжэ ушар байдалые зүбөөр ойлгоһон харюусалга ехэтэй ябуулгануудта политическэ хүтэлбэрилэгшэдые хабаадуулхые тэдэнэр оролдоно.

Эб найрамдалые аршалан хамгаалха ба буу зэбсэг ехээр гаргалгые хизаарлаха талаар мүнөө эгээл шухала юумэн юуб гэхэдэ, Европо түбиндэ ядерна дайнай аюулые ехэдхэхэ бэшэ, харин усадхаха хэрэгтэй. Манай түбидэ аюулта байдалые ехэдхэхэгүйн, дунда зэргын зайда буудагдаха американ шэнэ ракетэнүүдые тараан тодхуулхагүйн түлөө тэмсэл Европын арад бүхэнэй аша туһын хэрэгтэ харюусана. Дунда зэргын зайда буудагдахаар годхогдоһон ядерна зэбсэгүүдэй тоос үсөөрүүлхэ зорилготой совет дурадхалнуудые бидэнэр һайшаан дэмжэнэбди. Хөөрэлдөөн дээрэ нүгөөдэ талын — НАТО-гай түлөөлэгшэдэй харюусалгатай байха мэдэрэлээр хүтэлбэрилэгдэн, эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай аша туһын хэрэгтэ харюусамаар хүсэл эрмэлзэлтэй байгаа гээшэ һаань, хэлсээнэй баталан абтаха байһанда бидэнэр этигэнэбди.

Манай арадуудай аюулгүй байдал ба хүн түрэлтэндэ айхабтар шухала эб найрамдалые аршалан хамгаалхын түлөө социалис оронуудай үгээе ойлголсонгеор тэмсэдэг байха уласхоорондын байдалай шахардуу шанга мүнөө үедэ онсо шухала гэжэ тэмдэглэхэ дурай хүрэнэ. Варшавска Договор ба СЭВ-тэ хабаададаг манай оронуудай харилсаа холбоонуудай улам бэхижэхын тула Венгриин Арадай Республика өөрынгөө хүсэ шадалай ба арга боломжын зэргээр саашадаашье оролдохо байна. Советскэ Союзтай ба социалис хани нүхэсэлэй бусад оронуудтай аха дүү ёһоор нүхэсэлгэ хадаа бидэнэй бэеэ даанхай байдалай, аюулгүй байдалай ба социализм байгуулха тэмсэлэй уласхоорондын гол түшэг тулгуури мүн болоно.

Хүндэтэ нүхэр Андропов!

Хүндэтэ совет нүхэд!

Манай делегацие уриһанаитнай түлөө гүн гүнзэгы баяр баясхалан үшөө дахин хүргэхэ зуураа, мүнөө боложо байһан энэ уулзалгамнай венгер-совет харилсаа холбоонуудые саашадань хүгжөөлгэдэ, манай арадуудай аша туһын хэрэгүүдтэ, социализм ба эб найрамдалай хэрэгтэ һайнаар алба хэхэ байһандань гүн гүнзэгыгөөр этигэжэ байһанаа мэдүүлхэ хүсэлэнтэйб. Венгер-совет хани нүхэсэлэй хүгжэлтые, манай харилсаа холбоое бэхижүүлгые, харилсан туһалалсалгаяа үргэдхэлгые манай парти болон правительство өөһэдынгөө ажал ябуулгын түрүүшын ээлжээнэй зорилгонууд гэжэ тоолоно гээд таанадые найдуулан этигүүлхэ байнаб.

Таанадта, аха дүү совет арадта коммунизм байгуулгадаа, эб найрамдалай, уласхоорондын аюулгүй байдалай ба бүгэдэ ниитын хүгжэлтын аша туһада һайн һайхан ажал ябуулгадаа шэнэ амжалтануудые түйлахыетнай үнэн зүрхэнһөө хүсэнэб.

Совет арадай түлөө, тэрэнэй ленинскэ манлай — Советскэ Союзай Коммунис партиин түлөө энэ хундага үргэнэб!

Эбдэршэгүй венгер-совет хани нүхэсэлэй түлөө!

Нүхэр Юрий Владимирович Андроповой ба эндэ байлсаһан совет бүхы нүхэдэй элүүр энхын түлөө!

* * *

Нүхэд Ю. В. Андропов ба Я. Кадарай хэлэһэн үгэнүүд айхабтар анхаралтайгаар шагнагдажа, нэрьемэ альга ташалгаар угтагдаһан байна.

Сайлалга хани нүхэсэлэй аятай зохид оршон байдалда үнгэрөө.

Хилын саанаһаа

ТАСС АПН

ЁҺОТООР ГУРИМШУУЛХЫН ТҮЛӨӨ

НЬЮ-ЙОРК. Палестин асуудалые шиидхэлгэ Дүтын Зүүн зүгэй хёмороо зүришэлдөөе гуримшуулгын шухала хубинь болодог. Эхэ ороноо алдаһан арадай хаһашагүй эрхэнүүдые мэдэрэгүй ушарта, энэ районда ёһотой амгалан тайбан тогтууритай байдал хангахын аргагүй юм. Августын 29-һөө сентябриин 7 болотор Женевэдэ үнгэргэгдэхэ Палестина тухай асуудалаар уласхоорондын конференциин бэлэдхэлэй комитедэй ООН-до толилуулһан документнүүд дотор нимэ тобшолол хэгдэнэ. Тус асуудалаар ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXXVII сессиин шиидхэбэринүүдые хараада абан, палестин асуудалые үнэн зүбөөр шиидхэхэ хараа замуудые зүбшэн хэлсэһэн тусхай нютаг оронуудай зүблөөнүүдэй дурадхалнуудые комитет согсолоо юм.

Дүтын Зүүн зүгээр уласхоорондын зохихо конференци зарлажа, энээндэ хабаатай бүхы гүрэнүүдэй хамтын хүсэлэл оролдолгонуудаар Дүтын Зүүн зүгэй асуудалые гуримшуулжа болохо тухай Советскэ Союзай ба бусад социалис оронуудай залан шууд хараа шугамые тусхай нютаг оронуудай конференцинүүдтэ хабаадагшад үндэрөөр сэгнэнэ, гээд бэлэдхэлэй комитедэй документнүүд дотор заагдана.

Никарагуагай Матагальпа департаментын Панкасан посёлогто таряашадта газар дамжуулан үгэһэндэ зорюулагдаһан баяр ёһолой митинг болобо. Панкасанай болон оршон тойронхи тосхонуудай таряашад 12 мянган мансан талмай газар түлөөһэгүйгөөр элдүүрилэн хэрэглэхэ аргатай болобо. (1 мансан 0,7 гектартай адли).

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: никарагуа таряашад газар хэрэглэхэ эрхэ тухай дипломуудтан болобо.

ТАСС-ай фотохронико.

КОЛУМБИИН НАЦИОНАЛЬНА ҺАЙНДЭР

БОГОТО. Колумбиин арад Национальна һайндэрөө — Бэеэ даанхай байдалай үдэрые тэмдэглэбэ. 173 жэлэй саада тээ энэ үдэр Латиин Америкын бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлэй хүтэлбэрилэгшэ Симон Боливар испан колонизаторнуудта эсэргүү дайнда Колумбиин арадай и[illegible]тые соносхоод, Колум[illegible] Республикын байгуулагдаһан тухай мэдээсэһэн юм.

Мүнөө үедэ Колумби Латиин Америкын хүгжэнги гүрэнүүдэй нэгэниинь болонхой. Гадаадын гүрэнүүдтэ кофе худалдалгаар тэрэ дэлхэй дээрэ хоёрдохи һуури эзэлдэг, дэлхэйн дэлгүүртэ банан ехээр эльгээдэг юм. Ороной газар дайда нефтеэр, шулуун нүүрһээр, түмэрэй рудагаар, үнгэтэ ба үнэтэ металлаар баян.

Нёдондо жэлэй зун Белисарио Бетанкурай правительствын засаг гартаа абахада, Колумбиин уласхоорондын нэрэ хүндэ эли бодо ургаа. Энэ орон бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүйшүүлэй хүдэлөөнэй гэшүүн болоо, бэеэ даанхай политика ябуулхые оролдодог. Колумбиин правительство амгалан тайбан байдал сахин хамгаалхын, буу зэбсэг үрдилдэн бүтээлгые болюулхын түлөө тэмсэдэг юм. Түбэй Америкэдэхи шахардуу байдалые һуларуулха талаар хүсэлэл оролдолгонуудые гаргадаг.

ГАВАНА. Кубын хоёрдохи зарлалай Арадай засагай национальна ассамблейн дүрбэдэхи сесси нииислэл хотын Конгрессүүдэй ордон соо нээгдэбэ. 450-яад депутат, тэдэнэй дунда Кубын Коммунис партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, республикын Гүрэнэй Соведэй ба Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ф. Кастро тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадана.

Арадай засагай жэлнүүдтэ Кубада медицинын хангалгые хүгжөөлгэтэй тааралдуулан зохилдуулагдажа, элүүрые хамгаалгын ажал ябуулгые гуримшуулха Хуу-

Кубын хуули гаргадаг дээдын зургаанай сесси

лиин проектые ороной хуули гаргадаг дээдын зургаанай сессидэ хабаадагшад нэгэн дуугаар һайшааба. Түлөөһэгүй медицинын туһаламжа абаха, һэргылэмжын хөөрэлдөөнүүдые хэхэ талаар бүхы арад зоной эрхые шэнэ хуули батадхана, эрдэм, техникын түйлалтануудые үргэнөөр хэрэглэхые хараална, мүн уласхоорондын харилсаае саашадань хүгжөөхэ харгы замуудые олгоно.

ГАДААДЫН ХЭРЭГҮҮДЭЙ МИНИСТРНҮҮДЭЙ КОНФЕРЕНЦИ

ПНОМПЕНЬ. Кампучиин, Вьетнамай ба Лаосой гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй долоодохи конференци эндэ нээгдэбэ. Гадаадын политикын талаар Индохитадай гурбан ороной харилсаа холбооной асуудалнуудые, уласхоорондын байдалай ба Зүүн-Урда Азидахи байдалай асуудалнуудые тэрээндэ хабаадагшад зүбшэн хэлсэнэ.

США-гай империализмын ба уласхоорондын хархис хүсэнүүдэй хорото ябуулганудые үүдхэжэ байгаашье һаань, орон доторхи байдал тогтонижоно, ажахын байгуулалтада ажалшад ехэ амжалтануудые түйлана гээд НРК-гай гадаадын хэрэгүүдэй министр Хун Сен конференциин нээлгэ дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ.

Соёлой hонин

«ХАРАГТЫЛШИ, ЭНЭ ХЭН ЕРЭБЭБ»

Ленинград хотын залуу драматург В. Арроной «Харагтылши, энэ хэн ерэбэб» гэжэ нэрлэгдэhэн пьесые мүнөө дээрэ үсөөн театр табинхай. Улаан-Үдэ хотодо гастрольдо байhан Приморийн гүрэнэй А. М. Горькиин нэрэмжэтэ драмын театр тус пьесын үдхые өөрсэ янзаар тайлбарилжа харуулhан байна. Театрай режиссер В. Толкачевой найруулан табиhан энэ зүжэг зөөриин хойноhоо шармайгаадые, hэшхэн үнгэгүй хүнүүдые шүүмжэлнэ, тэдэнтэй тэмсэхыень олониие уряална.

Hаhа барааhан уран зохёолшо Табуновой hамган дачаяа худалдаха гэжэ шиидэнэ. Кинг гэжэ өөрыгөө нэрлэдэг шуран залуу хүбүүн дачыень худалдажа абаха болоно. Тэдэ энэ худалдаа найман уран зохёолшын ахын, энэ амаржа байhан тэрэнэй хүрьгэнтэнэй hанаа сэдьхэлдэ таараагүй. Үhэ заhалгаар Европын чемпион гэжэ үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэhэн юрын парикмахер хүбүүнэй дачыень харахаа ерэхэдэ Табуновтон хүйтөөр угтана. Гэбэшье Кинг тэдээнтэй дүтэ танилсаха, нүхэсэхэ гэжэ оролдоно, худалдажа абаhан дачаяашье тэрэ Табуновтондо бэлэглэхээр бэлэн байна. Теэд нүгөөдэлүүлынь Кингые бэлэн аргаар гоё hайхан ажабайдал эдлэхын түлөө ябадаг хүн гэжэ «ойлгоод», булэдэ дүтэлүүлхэгүйе оролдоно.

Энэ зүжэгтэ геройнууд hайн, муу гэжэ хубааригдадаггүй. Артист Н. Тимошенкын гүйсэдхэhэн Кингые нэгэ үгөөр тайлбарилхын аргагүй. Тэрэнэй hанал бодолынь, хэhэн хэрэгүүдыеньшье хоорондоо зөрилдөөтэй. Эрид сэхэ зантай Кинг зөөриин хойноhоо онголзодог «наймаашадай» дунда байраяа оложо ядана. Тиимэhээ тэрэ үнэншэ сэдьхэлтэй нүхэдые бэдэржэ, Табуновтоной гэртэ ерээ. Геройнгоо орёо зан абариие залуу артист Н. Тимошенко шадамараар зураглана.

Үбгэн Табуновой ролиие гүйсэдхэhэн РСФСР-эй габьяата артист Б. Ильясовай хүдэлмэрие hонирхолтой гэжэ тэмдэглэмээр. Гэбэшье зарим үзэгдэлнүүдтэ Табунов-Ильясовай залуушуулда хэлэдэг hургаал заабаринуудынь хэшартай гэгшын «номнол» болошохоёо hанана. Тиимэhээ Табунов сэхэ зантай, сэбэр сэдьхэлтэй гээр харуулагдаха ёhотой гэhэн авторай хүсэл зүжэг дотор гүйсэдөөр бэелүүлэгдэнэгүй.

Харин тиихэдэ артистка И. Лыткина Табуновтоной басаган Алинын ролиие шадамар бэрхээр гүйсэдхэнэ. «Энэ наhандамни намда юуншье хэрэггүй» гэжэ байжа, айхабтар охоор эсэшэhэн хүнэй хэбэр үзүүлдэг аад, үнэн дээрээ Алина али бүхы аргаараа зөөри хогшол суглуулжа, баян бардам hуухые хүсэдэг. Героинингаа иимэ бодолгынхэн, хоёр нюуртай байhаниие актриса тон зохидоор элирхэйлжэ шадана. Дуратай нүхэрэйнгөө зөөрихшэ хойрог зантай байhанда тэбшэжэ ядадаг, сэдьхэлээрээ зободог Алинын үбгэн Лев Шабельниковэй образые артист А. Бугаев hаhа үнэншэмээр харуулна.

Алинын эхэ Софья Игнатьевна Табуновагай ролиие гүйсэдхэhэн Татарай АССР-эй габьяата артистка А. Никитина, урагшагүй поэт Павел Ордынцевай ролиие хэдуугдамаар наадаhан В. Байгулов, сэбэр сэдьхэлтэй Маша басагантай харагшадые танилсуулhан артистка С. Глухова гэгшэд тус тустаа hонирхолтой образуудые зураглаhан гэжэ сэгнэхээр байба.

Ажабайдалай ээд тээшбэди гэжэ өөhэдыгөө тоолодог, хүнэй сэдьхэлдэ сэнтэй бүхы юумые мүнгөөр худалдажа абахые оролдодог, найманша хойрог зантай Роберт Левада хоёрой образуудые С. Фомин, С. Симоненко гэгшэд зүбөөр тайлбарилжа шадаа. Тиимэhээ эдэ артистнуудай харуулhан геройнуудhаа зэбүүрхэхэ, тэдэниие үзэн ядаhанай мэдэрэл харагшадай сэдьхэлдэ ээлжээдүүгүй түрэжэ байhаниие ойлгохоор hэн.

Зүжэгэй үйлэ түгэсхэлдөө хүрэжэ ерэбэ. Убайгүй нүхэдынь Кингые мэхэлхын ехээр мэхэлжэ, худалдажа абахаяа байhан дачыень сэн нэмэжэ «hабардажархиhан» байшаба.

Харин Табуновтон Кингэй үнэн сэдьхэлээр hайхан сэдьхэлтэй хүн байhыень ойлгоhон түлэ, түрэлхидэ бурууеэр хандадаг байhанаа мэдэрнэ. Энээнhээ хойшо энэ булэдэ Кингын ерэхэдэ хүн бүхэн: «Харагтылши, хэн манайда орожо ерэбэб!» — гэжэ тон ехээр баярлан угтаха...

Хүнүүд бэе бэедээ анхаралтайгаар, үнэн нүхэд ёhоор хандаха ёhотой. Тиигээбэл зүжэг манай муухай сүг тэмсэдэмнай бэлэн байха гэжэ тус зүжэгөөр ойлгонобди. hүүлэй үедэ ажабайдалай сцена дээрэ шэнэ «геройнууд»—ухаан болоор hонорhье hаа, хүйтэн сэдьхэлтэй, бүхы юумые олзо зөөриин талаар сэгнэжэ үзэдэг хүнүүд бии болонхой. Тэдэниие ажабайдалай ээд болгохо ёhогүйбди гэжэ зүжэг табигшад бидэниие уряална.

Приморийн хизаарай А. М. Горькиин нэрэмжэтэ драмын театрай манай харагшадта дурадхэhэн «Харагтылши, энэ хэн ерэбэб» гэhэн зүжэг олоной hонирхол үүсхээ. Айлшан театрайхинай ёhотой hайн актернууд байна гэжэ харагшадшье, театр шэнжэлэгшэдшье тэмдэглэhэн байна. Зүжэгэй зүхэмэглэл түхеэрhэн уран зураашан В. Толкачевой, хүгжэмэй найруулагша В. Смирноватай хүдэлмэринь мүн лэ олоной hайшаалда хүртэбэ.

Гастрольнуудайнь тон hайнаар үнгэржэ байhантайнь айлшадаа амаршалаад, зохёохы хүдэлмэридөө саашадаа бүри ехэ амжалтануудые түйлахыень хүсэе.

Б. ДАМБАРИНЧИНОВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Артист С. Фомин Робертын рольдо.
А. ЧЕПАКИНАЙ фото.

МҮНӨӨДЭР—ПОЛЬШЫН НАЦИО hАЙНДЭР, ПОЛЬШЫН hЭРГЭЭН БОДХО

ПЕЛЬГЖИМКЫН УЛААН ҮНГЭТЭ ТРАКТОРНУУД

Пельгжимка тосхоной хүдөө ажахын кооперативай партийна организациин секретарь Януш Гомулка ёhото хүдөөгэй хүн шэнги олон үгэгүй, аалин даруу зантай. «Манай национальна hайндэрые, Польшын hэргээн бодхоогдоhоор 39-дэхиеэ тэмдэглэгдэхэеэ байhанай урда тээхэнэ, 1944 оной мартагдашагүй тэдэ үдэрнүүд заатагүй hанаанда ороно»,—гэжэ хэлэбэ. —Тэрэ үеын үндэрhөө арадай засагай hайн hайхан талань элеэр харуулагдана. Энэ засаг бидэниие ажалтай, гэртэй малтай болгоо, социальна үнэн сэхэ байдал бидэндэ олгоо, хамтын ажалай баяр асараа. Энээнэй ашаар лэ кооперативнай, илан мандана.

Тунгалаг сэбэр үhатай горхоной эрьедэ, Легницкэ воеводствын губээнүүдэй дунда оршодог энэ тосхон ерээдүйн hүлдэ — нютагай хүдөө ажахын кооперативта социалис оронуудай бүлэг журналистнуудые урина. 1944 оной июлиин дурасхаалта үдэрнүүдтэ эхи табиhан энэ кооператив шэнэ байдалай залуурша болоно.

Кооператив үрэhэ хүрэнгэ үйлэдбэрилхэ мэргэжэлтэй. Машинын хашаа соо, мастерскойнуудта, ороohоной оньhожоруулагдаhан тоог дээрэ—манай ябаhан лэ газарта хаа хаанагүй барилга хэгдэнэ: жэл бүри ажахын олзо доходой 70 гаран процентнь үйлэдбэриин баазые үргэдхэхэ хэрэгтэ гаргашалагдадаг. Барилга үргэн дэлисэтэйгээр ябуулагдана. Алмалта, арьбалалтада ехэ анхарал табигдадаг. Барилга дээрэ хэрэггүй хаягдаhан нэгэшье хирпиисэ гү, али сорго, хэрэггүйгөөр малтагдаhан газар харагданагүй. Барилгын бүхы талмайнууд иимэ байдалтай.

Асфальтаар хушагдаhан талмай дээрэ — 17 трактор, ороohоной 4 комбайн, багахан автобус, 20 прицептэй ашаанай машинанууд, Тэдэнэй хахадынь ехэ ашаанай машинанууд. Хүдөө ажахын машинануудые хангаха, заhабарилха энэ талмайгай зэргэлээд уужам мастерской оршоно. Машинын хашаанай хажууда өөрын бензоколонко баригданхай.

Польшын таряашанай газаа, таряашанай заншалта хэрэгтэ дуратай ороной илангаяа баруун-урда энэ районд дутуу дунданууднуудые бэдэрhэнэй дэмы. Ариг сэбэр, тааруу зохид түбхинэhэн байдалынь гэрэй эзэнэй нэрэ хүндые дээрэ үргэнэ. Үдэр бүри үндэр эрилтэтэйгээр, замай залуурша нэрээ алдахагүйгөөр хүдэлхэ гээшэ бэлэн бэшэ. «Олоh үгэгүйгөөр, ажал хэрэгээрээ бэеэ харуулха» гэжэ таряашан хүнэй табидаг эрилтэ кооперативна ажалаа иимээр эрхилхые уялгална.

«Хөөрэлдөөгөө конторо cooho эхилүүдэ болохо байгаа. Гэбэшье ажахытаймнай танилсагты гэжэ бидэ партийна организацийнгаа секретарьтай хамта таниие уринабди. Бидэндэ нюуса гэжэ байхагүй: «кооперативнай нээлтэтэй ном шэнги» гэжэ түрүүлэгшэ Лешек Енджейчик журналистнуудые угтахадаа хэлэбэ.

Ажахын тог болон шэл хушалтатай хранилищи — кооперативай омогорхол. ГДР-эй үйлэдбэриин машинануудаар ороohон сэбэрлэгдэнэ. Ороohон мүнөө үеын эрилтын ёhоор, хэрэгтэй температурада, зохид шиигтэй байхаар хадаглагдана.

Машинын хашаа соо нэгэ юумэн бидэниие гайхуулба. Юуб гэхэдэ, комбайнууд, тракторнуудынь шад улаан шэрээр шэрдэгдэнхэй. «Тэдэнэй холоhоо харагдахаар байхын түлөө» гэжэ гайхалыемнай таааhан түрүүлэгшэ бидэндэ ойлгуулба.

Газар элдүүрилгэ кооперативна гуримтай. 500 гектар газарайнь 470 гектарые таряалан эзэлнэ. Нёдондо гектарай 47 центнер шэниисэ, 24 центнер рапс хуряагдаа. Худалдагдаhан 1300 тонно ороohониинь—үрэhэ хүрэнгын. Оршон тойронхи госхозууд болон кооперативууд үрэhэ хүрэнгыень ороohые дуратайгаар худалдан абадаг юм. «Хамтын ажахынууд Польшодо аша үрэгүй, гаргашатай, хамтын ажахы Польшодо таарахагүй» гэhэн hураг суу «Солидарностиин» эдэбхитэйгээр ажалаа ябуулжа байхада, мүнөөшье үсөөн бэшэ тараагдана. «Танай кооператив тад ондоо байдалтай байна. Энээниие юун гэжэ ойлгохоб?» гэжэ түрүүлэгшэ секретарь хоёрhоо, механизаторнуудhаа, малшадhаа асуунабди.

Ямар байдалтай байhанаа мүнөө ямар байдалтай болообибди гэжэ бидэ танда хөөрэхэбди. Өөhэдөө тобшолол хэгты,—гэжэ кооперативай эзэд бидэндэ харюусана. Кооператив байгуулагдаhаар табан жэл үшөө болоогүй. Эхиниинь юрын лэ юм. Хэдэн гэр бүлэ хамтаржа, кооператив байгуулха гэжэ шиидэбэд. Округай эгээ үрэжэлгүй газар—заримыень гүрэнhөө, нүгөө хахадыень таряашадай орхижо ошоhон газар кооперативта

39 жэлэй саада тээ фашис булимтарагшадhаа Польшые сүлөөлгэ энэ үдэр эхилээ hэн. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай жэлнүүдтэ дайсанайнгаа урдаhаа совет болон поляк арадуудай хамтын тэмсэл хадаа Польшые социалис замаар дабшаха хүгжэлтын хүсэтэ түлхисэ боложо үгэhэн юм.

Контрреволюционернүүд болон тэдэнэрые тухирагшад республикые социалис замhаань гаргаха, СССР болон социализмын лагерьhаа холодуулха гэhэн hэдэлгэ гаргаа, теэд тэрэнь юуншье боложо үгөөгүй. Бүхы социалис хани барисаанай аха дүүгэй дэмжэлгэ болон туhаламжаар арадай Польшын ажалшад ерээдүй тээшээ найдамтайгаар алхална.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: мүнөө үеын Варшавын олон дабхар гэрнүүд. ПНР-эй ниислэлэй 1990 он хүрэтэрхи социально-экономическа хүгжэлтын түсэб табигданхай. Гэр байра барилга, хүн зоной hуудал байдал hайжаруулха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдаа.

ТАСС-ай фотохронико.

УРАН ЗОХЁОЛШОД АЙЛШАЛНА

КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленум дээрэ үзэл сурталай, ниитэ-политическэ хүдэлмэриин гол шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ hэн.

Зундаа хүдөөгэй ажалшадта тон харюусалгатай хаhа эхилдэг гээшэ. Хони хайшалалгын, үбhэ, тэжээл хуряалгын гол шухала кампаниинуудай үедэ республикымнай зохёохы ажалтай хүнүүд хүдөө нютагуудаар хододоо айлшалжа байдагынь тон hайшаалтай.

Буряадай АССР-эй Уран зохёолшодой холбооной гэшүүд үбэл, зунгүй хүдөө нютагуудаар ябана, өөhэдынгөө зохёолнуудтай танилсуулна.

Hаяшаг бүлэг уран зохёолшод республикынгаа районуудаар ябажа ерээ. Зэдын райондо Ч-Р. Н. Намжилов айлшалжа, олон тоото уншагшадтаяа уулзалгануудые үнгэргэhэн байна. Илангаяа «Октябрьский» совхозой ажалшадтай hонирхолтой уулзалга эмхидхэгдээ. Тээмэндэ Москвада амжалтатайгаар үнгэргэгдэhэн литературын болон искусствын үдэрнүүд, өөрынгөө зохёолнууд тухай поэт хөөрэжэ үгөө. Hүүлдэнь, шүлэгүүдээ уншаа.

— Хони хайшалжа байhан хүнүүдтэйшье уулзаабди. Хаа хаанагүй халуун ажал бусалжа байна,—гэжэ Ч-Р. Н. Намжилов хөөрэнэ.

Уран зохёолшод Даша-Дэмбрэл Дугаров Захааминай районоор. Лопсон Тапхаев Хэжэнгын районоор ябажа ерээ. Хониной нooho хайшалалгын, үбhэ, тэжээл хуряалгын халуун хаhа соо хүдөөгэй ажалшад эршэ түгэлдэрөөр хүдэлжэ байна.

Б. ДОРЖИЕВА.

СТУДЕНТНЭР ШЭНЖЭЛНЭ

Буряадай гүрэнэй «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто багшанарай институтда зундаа үнгэргэгдэдэг экспедициин хүдэлмэри үргэлжэлhөөр.Ород ба хариин литературын кафедрын дэргэдэ аман зохёолой бүтээлнүүдые суглуулха үүргэтэй тусхай фольклорно 2 отряд энэ жэлдэ байгуулагдаа hэн. Прибайкалиин райондо, Улаан-Үдын промышленна предприятинуудта тэдэнэр хүдэлмэриеэ ябуулжа байна.

Прибайкалиин райондо хүдэлжэ эхилhэн фольклорно отрядые хэлэ, бэшэгэй эрдэмэй доктор, профессор М. П. Хамаганов хүтэлбэрилнэ.

Студентнэрые научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэридэ дүршүүлхэ, арадай аман зохёолтой ганса танилсуулха бэшэ, Прибайкалиин районой фольклорой материалнуудта нэмэлтэ болгохо, хэдэн олон жэл соо арадай хадагалжа ябаhан аман зохёолой ухаатай сэсэн үгэнүүдые бэшэжэ абаха гэhэн уг зорилгонуудые экспедици хараална гээшэ.

Прибайкалиин район ажабайдалай ёho заншалнуудаар баян газар юм. Арадай дуунуудые, частушкануудые, рассказуудые, үльгэр, онтохонуудые, оньhон үгэнүүдые студентнэр эндэхи хүнүүдhээ бэшэжэ абана. Совет засагай үедэ бии болоhон фольклорой зохёолнуудта экспедицидэ хабаадагшад мүн лэ анхаралаа хандуулна. Агууехэ Октябриин дүлэтэ жэлнүүдтэ элдэб үйлэ хэрэгүүд энэл районд болоhон байна. Революциин үе, гражданай дайн, Совет засагые тогтоолгын жэлнүүд, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн—манай гүрэнэй гаталhан замай гол шатанууд Прибайкалиин фольклорто онсо hуури эзэлэнхэй.

Улаан-Үдэдэ хүдэлжэ байhан студентнэрэй хоёрдохи бүлэг «Фабрикануудай болон заводуудай фольклор» гэhэн темээр материалнуудые суглуулна. Хүдэлмэришэдэй аман зохёол тухай темэ гүйсэд дүүрэнээр шэнжэлэгдээгүй. Тиимэhээ Сибириин хүдэлмэришэдэй фольклорой гол асуудалнуудые элирхэйлхэ хэрэгтэ студентнэрэй суглуулhан материал ехэ туhа хүргэхэ бэзэ. Тиихэдэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ бии болоhон Сибириин арадуудай аман зохёол ехэ удха шанартай гэжэ студентнэр сэгнэнэ.

Жэл бүхэндэ фольклорно экспедицинүүдэй хүдэлмэриие тус кафедра эрхилдэг. Буряад ороной олон районуудта арадай аман зохёол бэшэгдэн абтаа. Hонирхолтой олон материал мүнөө үедэ суглуулагданхай. Фольклорой суглуулбаринуудта энэшье жэлэй экспедицинүүдэй шэнжэлэлгэнүүд онсо hуури эзэлхэ байха. Мүн студенческэ конференцинүүдэй үедэ, курсовой, дипломно хүдэлмэринүүдтэ эдэ шэнжэлгэнүүдынь баримтата документнүүд боложо үгэхэнь лабтай.

И. ЯРНЕВСКИЙ,
багшанарай институдай доцент.

ПИОНЕРНҮҮД БАЯРТАЙНУУД

Үхибүүдэй зунай амаралта... Горнын абяан үглөөнэй шуугагүй байдалые hэреэнэ. Пионернүүдэй лагерьта амаржа байhан үхибүүд hонирхолтой хэмжээ ябуулгануудта хабаадана, сэнгэн амарна. Республикымнай куклануудай театр пионерлагериин үхибүүдэй тон ехээр хүлеэдэг айлшан юм.

Мэдээжэ башкир драматург Мустай Каримай «Петухай тээрмэ» гэжэ зүжэгтэй үхибүүдые танилсуулжа байна. Дээдэ-Онгостойдо оршодог «Березка», «Зорька» болон пионернүүдэй бусад лагерьта театрай коллектив зүжэгөө харуулаа. Тиихэдэ имагтал Улаан-Үдэ хотын дэргэдэ байгуулагдаhан лагерьнуудта айлшална бэшэ, мүн Калёновой, Дээдэ-Ивалгын, Доодо-Ивалгын үхибүүдые наадатаяа танилсуулhан байна. Тэрээнhээ гадна Загарайн районой «Рассвет», Гагаринай нэрэмжэтэ, тиихэдэ Прибайкалиин районой «Дружба», «Березка» гэhэн пионернүүдэй лагерьнуудта театрай артистнууд ошожо, эди шэдитэ онтохо харуулаа юм. Хаанашье тэдэнэй ябахада, хүүгэд халуунаар угтаhан байна.

Театр ээлжээтэ гастрольнуудаа Кабанскын райондо үнгэргэхөөр хараалханхай.

П. СТЕПАНОВ,
театрай директорэй орлогшо.

УКРАИНАДА АЙЛШААР...

Буряад ороной ород драмын театрай артистнуудые Украинада халуунаар угтана. «Забайкалиин театр» гэhэн статья («Южная правда» газетэ) соо иигэжэ бэшэгдэнхэй: «Буряадай республикын ород драмын театрай коллектив зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмэ hонирхолтой сезоноо нээнхэй...» Юуб гэхэдэ, Москвада үнгэргэгдэhэн Буряадай АССР-эй литературын болон искусствын үдэрнүүдтэ тэрэ амжалтатайгаар хабаадаа ха юм. 55 жэлэй туршада энэ театр элдэб hонин зүжэгүүдээрээ харагшадые баясуулжа байна. Сибириин болон Алас Дурнын хотонуудаар тус коллектив оло дахин айлшалаа. Мүнөө Украинын ажалшадтай хани халуунаар уулзаба.

«Гастролиин үедэ элдэб жанрын зүжэгүүдые харагшадайнгаа анхаралда дурадханабди. Энэ хадаа тэдэнэй эрилтэнүүдые гүйсэд бэелүүлхэ гэhэн уг зорилго хараалаабди. Эндэ эртэ урда сагай трагеди, мүн совет болон хариин авторнуудай бусад зохёолнууд бии», — гэжэ театрай директорэй орлогшо М. Бронштейн областной газетэдэ бэшээ hэн.

«Южная правда» газетын редакциин хүдэлмэрилэгшэдтэй театрай коллектив уулзажа, хүдэлмэри, ерээдүйн түсэбүүд тухайгаа hонирхолтой хөөрэлдөө эмхидхэhэн байна.

Чкаловой нэрэмжэтэ театрай байшан соо холоhоо айлшалан ерэhэн ород драмын театрай гастрольнууд эхилээ. В. Митыповэй «Алтаар баян хүбшэдэ» гэhэн романай удхаар бэшэгдэhэн зүжэгөөр театрай гастрольнууд баяр ёhололой оршон байдалда нээгдэhэн байна. Забайкалида совет засаг байгуулха тухай зүжэг соо хэлэгдэнэ. «Алтаар баян хүбшын» түүхэ» гэhэн статья-шүүмжэлэл соогоо А. Маляров РСФСР-эй габьяата артист И. Юхневич (Ожигин), республикын габьяата артист О. Мизевич (Данилыч), артистка Л. Слесарева (Бронислава) гэгшэдэй наадые онсолон тэмдэглээ. Мүн РСФСР-эй габьяата артистка Л. Архипова, артистка Л Наливайко гэгшэдэй гүйсэдхэhэн образуудта hайн сэгнэлтэ үгтэhэн байна.

Николаев хотоhоо гадна, Очаков, Вознесенск, Первомайск, Шэнэ-Одессэ, Шэнэ-Буг хотонуудта Забайкалиин театр уран бэлигээ харуулаа. Өөрын онсо шэнжэтэй театр украин харагшадай hонирхол үүсхээ.

Васыль ОРЁЛ.
Николаев хото.

СОВЕДҮҮДЭЙ ОРОНТОЙ ТАНИЛСАБА

Франциин ажалшадай болон профсоюзай эдэбхитэдэй эб найрамдалай, хани барисаанай поезддо хабаадагшад Советскэ Союз соогуур ябажа танилсаа. Айлшад манай ороной хэдэ хэдэн городуудаар ябаhан байна. Энээн тухай ТАСС-ай корреспондентнүүд мэдээсэнэ.

Киевтэ hонирхолтой уулзалганууд, танилсалганууд, эб найрамдал ба шахардуу байдалые hулаалруулха талаар олон тоото хөөрэлдөөнүүд болоо. Киевэй «Химволокно» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй хүдэлмэришэд Франциин ажалшадай түлөөлэгшэдые халуунаар угтаhан байна. Эндэ болоhон хани барисаанай митинг дээрэ эб найрамдалай, ядерна дайнай аюулые зайсуулан сарахын түлөө тэмсэлдэ хоёр ороной арадууд хүсэлэл оролдолгонуудаа нэгэдүүлхые эрмэлзэнэ гээд хэлээ. Баруун Европын оронуудай газар дайдые ядерна полигон болгохые хүсэдэг Вашингтоной засаг захиргаанай политикые үгэ хэлэгшэд буруушааба.

Минск ерэhэн Франциин ажалшад ба профсоюзай эдэбхитэд Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай түүхын Белоруссиин гүрэнэй музейе сэдьхэлээ хүдэлгэн хараhан байна. Эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй манлайда дабшадаг совет хүнүүдэй хүн түрэлтэнэй хуби заяан тухай hанаатаа зободог байhаниинь бидэндэ ойлгосотой юм,—гээд поезддо хабаадагша Колле Даниэль мэдүүлээ.

СССР-эй арадууд эб найрамдалые сахин хамгаалха тухай асуудалые юунhээшье үлүүгээр тоолодог байна гэжэ Ташкентын ажалшадтай болоhон уулзалганууд, хөөрэлдөөнүүд бидэниие этигүүлээ гээд Франциин Ажалай бүгэдэ ниитын конфедерациин залуушуулай комиссиин эдэбхитэн Патрик Миндер хэлэбэ. «СССР-эй 50 жэлэй нэрэмжэтэ Ташкентын тракторна завод» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлдэ болоhон совет-француз хани барисаанай митинг дээрэ шэнэ дайнай аюулые зайсуулан сарахын түлөө тэмсэдэг совет арадтай нэгэн hаналтай, эб найрамдалые хүсэдэг байhан тухайгаа айлшад мэдүүлhэн байна.

Эб найрамдалай түлөө, термоядерна дайнай аюулые зайсуулан сарахын түлөө тэмсэлдэ совет ба француз арадуудай хүсэлэл оролдолгонуудые нэгэдүүлхэ уряа Бакугай ажаhуудалай кондиционернүүдэй заводто болоhон hаналаа нэгэдэлгын митинг дээрэ зэдэлээ. Советскэ Союз термоядерна дай үүдхэхые hанаашална гэжэ буржуазна номнолшод бидэниие этигүүлхые оролдодог, теэд бидэ эдэ худал хуурмаг баталамжануудтань үнэншэдэггүйбди,—гэжэ поездо хабаадагша К. Жильбер митинг дээрэ мэдүүлбэ. Дайнай гасалан зоболон үзэhэн арад ээрхэг түримхэй ябуулга хэжэ шадахагүй байха. Амгалан тайбан байдалда ажаhуухые совет хүнүүдэй эрмэлзэдэгынь тэдэнэй үдэр бүриин зохёон байгуулхы ажалда харагдана.

Тэрэшэлэн Франциин айлшад Алма-Ата, Вильнюс, Ереван, Таллин, Волгоград, Одессэ хотонуудаар ябаба.

(ТАСС).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. КПСС-эй обкомдо. Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ. ТАСС-ай hүүлэй шэнэ hонин.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Шэнэ гурим хүсэндөө ороно» — З. Будаевай статья.

Гурбадахи хуудаhанда. ТАСС-ай hүүлэй шэнэ hонин. Хилын саанаhаа.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Эхэ орон хаанаhаа эхитэйб? — А. Петрунинай статья. hурагшадай зунай амаралта.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55—Спортын hонин. 10.10—«Дорожная сказка», «Персей», «Секрет ЛСУ»—мультфильмнүүд. 10.55—ССР Союзай Ехэ театрай духовой оркестрэй концерт. 11.30—«Тепло родного дома» —телевизионно уран hайханай фильм (2-дохи сери). 12.35—Шэнэ hонин. 15.15—Шэнэ hонин. 15.35 — Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшын үдэртэ. Баримтата фильмүүд. 16.25—Буратинын выставкэ. 16.55—Шэнэ hонин. 17.00—«Не разлучные друзья» — үхибүүдтэ зорюулагдаhан фильм.

Улаан-Үдэ. 18.20—Хүдөөгэй ажалшадта зорюулагдаhан хүгжэмтэ программа. 19.00—Шэнэ hонин (буряадаар). 19.10—«Сэлэнгэ»—телевизионно журнал (буряадаар).

Москва. 19.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 20.00—«Удивительная бочка» — мультфильм.

Улаан-Үдэ. 20.10—«Байгал».

Москва. 20.40 — «Прерванный полет»—уран hайханай фильм. 22.00—«Время». 22.30—Түбэй телевидени болон бүхэсоюзна радиогойород арадай инструментнүүдэй академическэ оркестрэй концерт. 23.20—Спортын hонин: Уран hайханай гимнастика. Спартакиадын мүрысөөн. 23.55—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00 —Үглөөнэй гимнастика. 9.20—Эрдэм дэлгэрүүлгын фильмүүдэй программа. 9.50—«В добрый час» —уран hайханай фильм. 11.20—«Эжын hургуули». 11.50—Киргизэй ССР-эй уран hайханай коллективүүдэй концерт. 12.15—Англи хэлэн. 12.45—Спортын hонин. 13.05—«Ватага «Семь ветров». Түүхэ. 7-дохи класс. 13.50—«Самый большой проспект»—телевизионно баримтата фильм. 14.20—«Антуан де Сент-Экзюпери»—ажабайдалай ба ажал ябуулгын хуудаhанууд». 15.05—Литвагай ССР-эй Гүрэнэй «Летува» гэжэ ансамблиин концерт. 15.30—Ажалай намтарай эхин. 16.30—Шэнэ hонин.

Улаан-Үдэ. 16.35 — «В моей смерти прошу винить Клаву К» — уран hайханай фильм. 17.55—Манай саад ба огород.

Москва. 18.20 — Москва шадарай хүдөө нютагай мүнөөнэй байдал ба ерээдүй. 18.50—«Арадай аялга дуунууд». 19.00 — «Бидэ БАМ баринабди». 19.30 — «Просто живописец» — телевизионно баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 19.45 — «Элүүр энхэ байлга» — киножурнал.

Москва. 20.10 — Польшын hэргээн байгуулагдаhан үдэр-

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54—54, зам. редактора—2-68-08, зам редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни— 105 пропаганды —2-56-23 промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58 культуры и школ—2-60-21 2-57-63 информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61 выпускающие—2-35-95, отдел объявлений —2-65-54.

Республиканская типография ... ственного комитета Бурятской ... делам издательств полиграфия ... ной торговли г. Улан-Удэ, ул. ... Н-04576. Заказ № 168.